

Звіт про виконання регіональної програми за 2017 рік

1. Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації
КВКВ найменування головного розпорядника коштів програми
2. Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації
КВКВ найменування відповідального виконавця програми
3. Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (рішення восьмої сесії обласної ради сьомого скликання 23.02.2017)
КВКВ найменування програми, дата і номер рішення обласної ради про її затвердження

4. Напрями діяльності та заходи регіональної цільової програми _____
(назва програми)

№ з/п	Захід	Головний виконавець та строк виконання заходу	Бюджетні асигнування з урахуванням змін, тис. грн.						Проведені видатки, тис. грн.						Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
			Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
				обласний бюджет	районний, міський (міст обласного підпорядкування)	бюджети бюджетів сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	довідково: державний бюджет		обласний бюджет	районний, міський (міст обласного підпорядкування)	бюджети бюджетів сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	довідково: державний бюджет	
	етап виконання														

5. Аналіз виконання за видатками в цілому за програмою:

тис. грн.								
Бюджетні асигнування з урахуванням змін			Проведені видатки			Відхилення		
усього	загальний фонд	спеціальний фонд	усього	загальний фонд	спеціальний фонд	усього	загальний фонд	спеціальний фонд

№ з/п	Найменування заходів	Захід	Головний виконавець та строк виконання заходу	Бюджетні асигнування з урахуванням змін, тис. грн					Проведення витратки, тис. грн					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програм)	
				Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
					Обласний бюджет	міський районний, міський	Бюджетні сіл, селищ, міст районного підпорядкування	кошти не бюджетних джерел		обласний бюджет	районний, міський (містобласного підпорядкування) бюджетні сіл, селищ, міст районного підпорядкування	кошти не бюджетних джерел			
1. Підтримка та розвиток сім'ї. Запобігання домашньому насильству.															
1.1	Популяризація сімейних цінностей та національних родинних традицій, Підвищення престижу багатодітної сім'ї, створення умов для зміцнення її як соціального інституту	1.1.1. Підтримка та проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, культурологічних заходів, спрямованих на популяризацію сімейних цінностей та національних родинних традицій, формування культури планування сім'ї, зокрема до Міжнародного дня сім'ї, Дня матері, Дня родини, Дня батька тощо	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	100,0	100,0	-	-	-	0,9	0,9	-	-	-	З нагоди святкування Дня матері та Міжнародного дня сім'ї в районах та містах області пройшли різноманітні інформаційно-просвітницькі заходи щодо формування відповідального батьківства, попередження насильства в сім'ї, утвердження сімейних цінностей (круглі столи, тематичні зустрічі, фотовиставки, конкурси дитячих малюнків, малюнків на асфальті, відвідування сімей, які потребують підтримки, тощо). З метою популяризації національних культурних сімейних традицій і цінностей, підвищення престижу сім'ї, попередження насильства в сім'ї у закладах освіти проведені: диспути, засідання «за круглим столом, родинні свята, лекції, батьківські всеобучі тощо. З метою підтримки сім'ї, надання кожному з її членів можливостей самореалізації, самовизначення, самовдосконалення, формування серед молоді відповідального ставлення до батьківства, підготовки до сімейного життя спеціалістами центрів СССДМ надано понад 13 тисяч індивідуальних консультацій з питань репродуктивного здоров'я, сімейного мікроклімату, планування сім'ї, відповідального батьківства. З метою популяризації сімейних цінностей центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області використовують соціально значущі дати: День матері, День захисту дітей, День	

														сім'ї, День усиновлення, День спільних дій в інтересах дітей тощо. До Дня родини Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації в рамках Молодіжного наметового містечка «ТАМ – Територія активної молоді» у червні 2017 року проведено розважально-пізнавальну програму «Родина фест», в якій взяли участь молоді подружні пари (16 осіб). Мета проведення заходу – пропагування серед молоді сімейні цінності, формування у юнаків та дівчат усвідомлення традиційних для українського народу сімейних цінностей як моральної основи життєдіяльності кожної сучасної людини.
		1.1.2. Розроблення, виготовлення, розміщення та розповсюдження інформаційної продукції щодо утвердження сімейних відносин, виховання почуття батьківської та материнської відповідальності тощо	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	6,5	6,5	-	-	-	До Міжнародного дня сім'ї Департаментом сім'ї, молоді та спорту виготовлено та розміщено соціальну рекламу у вигляді постерів для бібордів (15 штук), з метою пропагування та утвердження сімейних цінностей. Для формування в громадськості активної позиції щодо здорового способу життя, запобігання соціально небезпечних хвороб у дитячому і молодіжному середовищі, формування засад відповідального батьківства продовжувала свою роботу молодіжна телестудія обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Молодіжною телестудією обласного центру СССДМ транслювалась соціально – психологічна передача «Розмова без нотацій».
		1.1.3. Проведення обласного конкурсу-фестивалю «Таланти багатодітної родини»	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	10,0	10,0	-	-	-	13,0	13,0	-	-	-	До Міжнародного дня сім'ї у травні 2017 року у місті Чернігові в Палаці дітей та юнацтва проведено фінал обласного конкурсу-фестивалю «Таланти багатодітної родини», в якому взяли участь 109 обдарованих дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, які стали переможцями міських та районних конкурсів; 28 переможців конкурсу отримали путівки до дитячого оздоровчого закладу на узбережжі Чорного моря (с. Сергіївка Одеська область).

		1.1.4. Здійснення заходів щодо вшанування жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня»	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	50,0	50,0	-	-	-	9,4	9,4	-	-	-	Протягом 2017 року Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечено проведення заходів щодо вшанування жінок, які отримали почесне звання «Мати-героїня» (23 жінки). Проведено урочисті зустрічі керівництва області з нагородженими жінками, під час яких акцентувалась увага на питанні підвищення престижу сім'ї, вручено державні нагороди та цінні подарунки.
1.2.	Підготовка молоді до подружнього життя, відповідального батьківства та материнства	1.2.1. Впровадження тренінгових програм, проведення тематичних заходів для молоді, молодих подружніх пар з питань підготовки молоді до подружнього життя, формування та утвердження сімейних цінностей, відповідального батьківства та материнства	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою) 2017-2020 роки	12,0	12,0	-	-	-	1,8	1,8		-	-	У рамках Молодіжного наметового містечка «ТАМ – Територія активної молоді» у червні 2017 Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області для молодих сімей проведено тренінг з питань попередження конфліктів в сім'ї «Мир починається з родини. Основи сімейного благополуччя». Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації опрацьовувалось питання методичного, інформаційного та організаційного забезпечення впровадження тренінгових програм для молоді, молодих подружніх пар з питань підготовки молоді до подружнього життя, формування та утвердження сімейних цінностей, відповідального батьківства та материнства.
		1.2.2. Забезпечення діяльності консультативних пунктів при пологових будинках, відділеннях, жіночих консультаціях з метою формування відповідального ставлення до батьківства, надання соціальних послуг	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою),	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою подолання та профілактики раннього соціального сирітства, формування позитивної моделі сім'ї при родопомічних закладах області, кабінетах планування сім'ї, дитячому відділенні Ніжинської ЦРЛ та Прилуцькому обласному будинку дитини створені консультативні пункти з попередження відмов матерів від дітей, де жінки отримують інформацію про заходи соціального захисту, гарантовані державою, у тому числі, і можливість тимчасового перебування дитини в будинку дитини (дитячому будинку), а також надання безоплатної медичної допомоги дітям з вродженими вадами розвитку та іншими

		жінкам, які мають ризик розлучення з новонародженою дитиною та перебувають у кризовому стані	вищі навчальні заклади (за згодою) 2017-2020 роки											тяжкими хворобами. Всі пункти забезпечені інформаційно-рекламними матеріалами про їх діяльність, адреси та контактні телефони, а також переліком послуг, що надаються. Протягом року мали намір відмовитися від дітей 9 матерів, після відповідної роботи 3 дитини залишилися у сім'ї, 6 відмовилися. Забезпечено своєчасне інформування районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді про випадки відмови матерів від дітей. Робота щодо подолання та профілактики раннього соціального сирітства також проводиться в школах відповідального батьківства. За допомогою розміщення інформаційних стендів здійснюється ознайомлення жінок з їх правами та гарантіями, які передбачені законодавчими актами України. З метою профілактики безвідповідального батьківства спеціалістами центрів соціальних служб здійснювалась соціальна підтримка вагітних жінок уразливих категорій. Протягом звітного періоду індивідуальною роботою охоплено 332 вагітні жінки, які опинилися у складних життєвих обставинах, з них 168 – взято під соціальний супровід. Їм надано комплекс соціальних послуг, спрямованих на подолання кризових ситуацій. Проводилась робота з питань підготовки майбутніх батьків до безпечних та парних пологів, формування усвідомленого ставлення до батьківства, розвитку навичок, умінь та знань по догляду за немовлятами, подолання перед- та післяпологових депресивних станів, підтримки жінок, які народили дітей. Індивідуальною роботою охоплено 770 отримувачів послуг відповідної категорії, групою – 1396.
		1.2.3. Організація та проведення тематичних зустрічей, тренінгів, відеолекторіїв з питань підготовки	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей центрами СССДМ проведено 1260 інформаційно-просвітницьких заходів, якими охоплено понад 12 тисяч осіб. Практичними

		олоді до сімейного життя на базі навчальних закладів області	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											психологами, соціальними педагогами, заступниками директорів з виховної роботи, педагогами-організаторами, класними керівниками здійснюється впровадження інформаційно-просвітницьких програм Міністерства освіти і науки України «Сприяння просвітницькій роботі «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя» (для здобувачів освіти 5-11х класів закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти), «Я – моє здоров'я – моє життя» (для здобувачів освіти 5-6-х класів закладів загальної середньої освіти), «Дорослішай на здоров'я!» (для здобувачів освіти 9-11х класів закладів загальної середньої освіти). Програма «Дорослішай на здоров'я» спрямована на формування у підлітків здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я, усвідомлення цінності здоров'я як основи успішної самореалізації, відповідального ставлення до збереження сімейних цінностей, основ відповідального батьківства. Окремі теми програм «Рівний – рівному», «Я – моє здоров'я – моє життя» сприяють формуванню сексуальної культури. Моніторинг провадження Програм у закладах освіти області свідчить, що у 2017-2018 навчальному році продовжують просвітницьку діяльність 447 педагогів-тренерів. Тренінговою роботою охоплено 2674 здобувачі освіти віком 10-17 років. У поточному навчальному році 51 підліток-інструктор разом із педагогами-тренерами впроваджують програми серед однолітків. 70% педагогів використовують матеріали програм під час проведення «години психолога» та здійснення інформаційно-просвітницької роботи в закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.3.	Підтримка соціально вразливих категорій сімей	1.3.1. Здійснення моніторингу стану призначення та виплати державних соціальних допомог з метою забезпечення вчасної та в повному обсязі виплати усіх видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації проводиться моніторинг стану призначення та виплати державних соціальних допомог з метою забезпечення вчасної та в повному обсязі виплати усіх видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми. Станом на 01.12.2017 державні соціальні допомоги в області отримує 60,3 тис. осіб. На виплату всіх видів державних допомог сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, спрямовано субвенції з державного бюджету на загальну суму 1096,8 млн. грн. Для забезпечення контролю за своєчасністю виплат державних допомог запроваджено щоденний моніторинг виплат з дня надходження коштів субвенції в область та до повного її перерахування на рахунки отримувачів допомог. Призначення та виплата державних допомог в області проводиться вчасно. Заборгованість відсутня.
		1.3.2. Забезпечення прав багатодітних сімей області на пільги, визначені чинним законодавством, зокрема шляхом виготовлення та видачі бланків посвідчення батьків багатодітної сім'ї та посвідчення дитини з багатодітної сім'ї	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою) 2017-2020 роки	98,0	98,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Відповідно до діючого законодавства багатодітні сім'ї області забезпечуються посвідченнями батьків та дітей з багатодітної сім'ї. Протягом 2017 року право на користування пільгами отримало 853 багатодітні сім'ї. Посвідчення дітей з багатодітних сімей отримали 1684 дитини. Відповідно станом на 01.01.2018 близько 4,6 тис. багатодітних сімей скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 1,6 тис. сімей, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50% знижку абонентної плати за користування телефоном – 342 сім'ї. Протягом 2017 року більше половини (близько 3,5 тис.) багатодітних сімей звільнені від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, у 3,9 тис. сімей діти безкоштовно відвідують

													різноманітні гуртки та секції, більше 900 сімей (14 % від загальної кількості родин) отримали гуманітарну допомогу.	
		1.3.3. Проведення заходів щодо поліпшення житлових та соціально-побутових умов багатодітних сімей, де виховується 5 і більше дітей	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	375,2	375,2	-	-	-	415,8	415,8	-	-	-	З метою надання допомоги здійснюється моніторинг стану потреб та умов проживання багатодітних сімей, в яких 5 і більше дітей. 74 багатодітним родинам, в тому числі сім'ям учасників АТО, за рахунок обласного бюджету у 2017 році придбано предмети побуту (холодильники, пральні машини, газові плити, пылесосы, дитячі меблі) для покращення умов проживання сімей.
		1.3.4. Проведення новорічного свята «Головної ялинки області» для дітей, які потребують особливої соціальної уваги і підтримки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	100,0	100,0	-	-	-	133,4	133,4	-	-	-	У Чернігівському обласному українському академічному музично-драматичному театрі імені Т.Г. Шевченка проведено новорічне свято «Головна ялинка області» для дітей, які потребують особливої соціальної уваги і підтримки. У заході взяли участь 750 дітей області, серед яких діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, діти з багатодітних, малозабезпечених, прийомних сімей, з сімей воїнів АТО, загиблих в зоні АТО, діти з інвалідністю. В рамках заходу для дітей організовано та проведено різноманітні розважальні конкурси, майстер-класи й перегляд новорічної вистави. Усі діти отримали сувенірні солодкі набори.
		1.3.5. Підтримка та проведення благодійних акцій, культурологічних заходів для соціально-незахищених сімей (багатодітних, зокрема багатодітних сімей учасників АТО, загиблих та поранених воїнів АТО, внутрішньо	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	50,0	50,0	-	-	-	32,4	32,4	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 6 березня 2017 року організовано та проведено зустріч голови облдержадміністрації з дружинами воїнів загиблих в АТО, що виховують дітей. Для вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, консолідації зусиль влади та громадськості для підтримки сімей та дітей внутрішньо-переміщених осіб з АР Крим. 18 травня 2017 року до Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з ГО «Кримська громада»

		переміщених, інших сімей з дітьми, які потребують особливої соціальної уваги), зокрема з нагоди відзначення Міжнародного дня захисту дітей, Дня знань, Міжнародного дня захисту інвалідів, Дня святого Миколая, новорічних та різдвяних свят, Великодніх свят тощо												організовано та проведено відкритий обласний захід «Нескорений Крим». З метою вшанування пам'яті загиблих учасників антитерористичної операції, підтримки членів сімей загиблих воїнів АТО за ініціативи громадської організації «Єдина родина Чернігівщини» проведено акції в селищі Десна Козелецького району там. Мена для членів родин військовослужбовців, які загинули під час проведення антитерористичної операції (04.06.2017, 26.08.2017). Дітей з родин загиблих військовослужбовців забезпечено подарунковими наборами.
		1.3.6. Сприяння відвідуванню дітьми із багатодітних сімей організованих занять у фізкультурно-спортивних секціях, фізкультурно-оздоровчих групах, гуртках у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) Постійно	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У 2017-2018 навчальному році в області функціонує 71 позашкільний навчальний заклад: 30 будинків школяра, 10 станцій юних техніків, 4 центри дитячо-юнацького туризму та екскурсій, 24 спортивні школи, обласна станція юних натуралістів, Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді, Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді. У підпорядкуванні органів управління освітою новостворених об'єднаних територіальних громад знаходяться 11 закладів (7 позашкільних закладів та 4 дитячо-юнацькі спортивні школи). 1 серпня 2017 року заклад позашкільної освіти відкрито в Деснянській ОТГ. До занять у секціях та гуртках залучаються діти з багатодітних сімей та сімей, які потрапили у складні життєві обставини.
1.4.	Здійснення моніторингу з питань реалізації державної сімейної	1.4.1. Проведення моніторингу стану реалізації державної сімейної політики в районах, містах, об'єднаних	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щоквартально збирається та аналізується інформація про проведення в області заходів, спрямованих на підтримку та розвиток сім'ї, яка надходить від структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту

	політики	територіальних громадах області	згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											райдержадміністрацій, виконкомів міських рад. З метою проведення моніторингу стану реалізації державної сімейної політики в районах, містах, об'єднаних територіальних громадах області, Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації здійснено виїзди в Ніжинський, Носівський та Срібнянський райони.
		1.4.2. Проведення соціологічних досліджень, опитувань, анкетувань з питань, які стосуються стану та розвитку сім'ї в області	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади області (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Здійснювалась підготовча робота щодо проведення соціологічних досліджень, опитувань, анкетувань з питань, які стосуються стану та розвитку сім'ї в області в подальшому.
		1.4.3. Проведення тематичних семінарів для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських (міст обласного значення) рад, рад об'єднаних територіальних громад з питань підтримки сім'ї та соціального захисту багатодітних сімей	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 2017-2020 роки	4,0	4,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Координатором проектів ОБСЄ в Україні спільно з Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 11-12 жовтня 2017 року проведено дводенний тренінг «Жінки. Мир. Безпека. Роль соціальних працівників щодо реалізації Національного плану дій 1325» для представників структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і об'єднаних територіальних громад, під час якого обговорювалися питання запобігання та протидії домашньому насильству, надання допомоги постраждалим від насильства в сім'ї.

1.5.	Створення ефективної системи запобігання та протидії домашньому насильству, надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах	1.5.1. Забезпечення розгляду питань з протидії домашньому насильству на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, виконавчих органах рад об'єднаних територіальних громад	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) Не рідше одного разу на квартал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	При облдержадміністрації діє Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми. На засіданнях дорадчого органу постійно розглядаються питання, які потребують міжгалузевої узгодженої співпраці щодо запобігання гендерно зумовленому насильству, торгівлі людьми. У 2017 відбулося 3 засідання Міжвідомчої ради, на яких розглядалися питання про стан організації роботи в області щодо протидії домашньому насильству та надання допомоги потерпілим від насильства, про взаємодію суб'єктів міжвідомчої взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству у Носівському та Ніжинському районах області. За результатами розгляду питань вироблено та направлено рекомендації щодо вжиття дієвих заходів для усунення причин і умов, які сприяють проявам домашнього насильства та торгівлі людьми. Питання запобігання домашньому насильству розглядалися на засіданнях відповідних дорадчих органах, які створені та працюють при райдержадміністраціях та виконавчих комітетах міських рад.
		1.5.2. Включення до програм навчання державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування тематики щодо підтримки та розвитку сім'ї, запобігання домашньому насильству	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки												В рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації, програмами тематичних короткотермінових семінарів, пройшли навчання з питань підтримки та розвитку сім'ї, запобігання домашньому насильству 17 державних службовців та 52 посадових осіб органів місцевого самоврядування Всього: 69 осіб
		1.5.3. Забезпечення проведення навчальних семінарів,	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служба у справах дітей	5,0	5,0					3,3	3,3				За спільної ініціативи Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні, за участю

		тренінгів, робочих зустрічей, круглих столів, зокрема виїзних, для мультидисциплінарних груп фахівців уповноважених органів (суб'єктів взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству) щодо взаємодії та надання допомоги сім'ям з питань запобігання та протидії домашньому насильству	облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											облдержадміністрації 27-28 листопада 2017 року проведено навчальний семінар-тренінг для членів Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми «Інтеграція гендерного підходу в роботу консультативно-дорадчих органів з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми», під час якого обговорювалися питання механізму взаємодії всіх органів виконавчої влади щодо запобігання та протидії домашньому насильству. Участь у заході взяли 28 осіб. В закладах охорони здоров'я проводяться навчально-практичні семінари з питань профілактики раннього соціального сирітства, формуванні відповідального, усвідомленого батьківства. З метою формування серед фахівців закладів охорони здоров'я професійних знань та вмінь, які необхідні для ефективного та злагодженого здійснення заходів у сфері протидії домашньому насильству, протягом 2017 року серед медичних працівників області на теми створення позитивного іміджу сім'ї, захисту прав дітей та матерів, профілактики насильства в сім'ї, профілактики соціального сирітства, безпритульності і бездоглядності дітей та пропаганди грудного вигодовування було проведено 13 круглих столів.
		1.5.4. Налагодження ефективної взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству, щодо виявлення сімей, насамперед сімей з дітьми, в яких вчиняється насильство, з	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щоквартально узагальнюється та аналізується інформація про випадки вчинення насильства в сім'ї та здійснення заходів щодо попередження насильства, яка надходить від районних та міських структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики у сфері попередження насильства в сім'ї, служби у справах дітей облдержадміністрації, обласного ЦСССДМ та органів внутрішніх справ. Протягом 2017 року органами внутрішніх

		метою своєчасного та належного реагування	здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											справ, структурними підрозділами, відповідальними за реалізацію державної політики у сфері попередження насильства в сім'ї, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах дітей зафіксовано 2961 звернення щодо фактів насильства в сім'ї, що на 16,7 % менше у порівнянні з аналогічним періодом минулого року. На профілактичному обліку органів поліції перебуває 2001 особа, що вчинили домашнє насильство. Дільничними інспекторами поліції винесено 1925 офіційних попереджень про недопустимість вчинення насильства в сім'ї, що складає 65% від загального числа звернень з приводу вчинення домашнього насильства. Також органами внутрішніх справ винесено 205 захисних приписів. Станом на 01.01.2018 на обліку служб у справах дітей з приводу скоєння домашнього насильства перебуває 25 дітей. Протягом звітного періоду представниками служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальних підрозділів ГУНП в області, територіальних громад здійснюються систематичні перевірки умов проживання підоблікових дітей. Проведено 311 заходів, направлених на захист прав дитини від насильства в сім'ї. Проведенню системної та скоординованої роботи в області з питань запобігання та протидії насильству в сім'ї сприяє робота Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми, яка діє при облдержадміністрації. За звітний період в районах та містах області проведено 311 інформаційно-просвітницьких заходів з метою захисту прав дитини від насильства в сім'ї.
		1.5.5. Забезпечення своєчасного виявлення та охоплення	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Пріоритетним напрямом діяльності центрів СССДМ залишається підтримка сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Ця робота здійснюється через

		якісними соціальними послугами осіб та сімей, насамперед сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, в тому числі постраждалих від домашнього насильства	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки												раннє виявлення, облік та соціальний супровід названих родин. Упродовж 2017 року послугами спеціалістів та фахівців із соціальної роботи центрів скористалися понад 24 тисяч сімей, в яких виховується близько 29 тисяч дітей. На обліку центрів перебувало 5005 сімей (в них 9166 дітей), які опинилися у складних життєвих обставинах. З метою надання родинам комплексу послуг, виявлення та мобілізацію ресурсів сімей та громад для подолання сімейних криз, формування здатності самостійно справлятися з життєвими труднощами, спеціалісти центрів надавали послугу соціального супроводу 1909 сім'ям. За результатами проведеної роботи, із соціального супроводу знято 1256 сімей, які подолали кризові ситуації. Протягом 2017 року центри СССДМ надавали соціальні послуги 227 родинам, в яких зафіксовані випадки домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми. Сім'ям надано понад 3 тисячі послуг, спрямованих на подолання насильницької поведінки та формування гармонійних міжособистісних стосунків. Організація роботи з дітьми, сім'ї яких опинилися в складних життєвих обставинах, у закладах освіти області здійснюється відповідно до наказу Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації від 18.09.2013 №308 «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії профілактики соціального сирітства до 2020 року». Відповідні плани заходів з реалізації Національної стратегії профілактики соціального сирітства до 2020 року розроблені та впроваджуються в усіх районах, містах та об'єднаних територіальних громадах області. Із метою своєчасного виявлення дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, в усіх закладах освіти
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

														області протягом вересня - жовтня 2017 року проведено громадський огляд умов утримання, навчання, виховання, оздоровлення та працевлаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей із сімей, які опинились у складних життєвих обставинах. До громадського огляду в закладах освіти були залучені громадські інспектори з охорони дитинства, соціальні педагоги, психологи, вчителі, вихователі. За результатами складено акти обстеження матеріально-побутових умов проживання дитини з метою виявлення труднощів та надання відповідної фахової допомоги. У разі виявлення дітей із сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, інформація про них надається до центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служб у справах дітей. З метою своєчасного виявлення негативних явищ серед дітей та підлітків, схильності дітей до вживання алкоголю, наркотичних речовин, для проведення з ними індивідуальної роботи та надання допомоги сім'ям, в яких вчиняється насильство лікарі-наркологі двічі на рік проводять профілактичні наркологічні огляди учнівської молоді в учбових закладах, в притулку для неповнолітніх. Протягом 2017 року, за попередніми даними, здійснено 410 оглядів в учбових закладах, при цьому оглянуто 25593 учня та студентів обласних навчальних закладів. В результаті проведених оглядів виявляються і беруться на профілактичний облік підлітки із так званої «групи ризику». Станом на 01.01.2018 на профілактичному обліку в наркологічних закладах області знаходиться 25 підлітків, із них, які зловживають спиртними напоями, 13 осіб, наркотичними речовинами – 6, з приводу тютюнопаління – 6 осіб. В даний час на диспансерному обліку знаходиться – 5 підлітків з приводу наркоманії. Всім підліткам надана необхідна медична допомога лікарями-наркологами, медичним
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

														психологом та психотерапевтом. Лікарі-наркологи підтримують постійний зв'язок з реанімаційним та неврологічним відділеннями обласної дитячої лікарні стосовно неповнолітніх, які поступають на лікування з отруєннями психоактивними речовинами. Протягом 2017 року з даними діагнозами знаходились 18 підлітків, які були оглянуті лікарем-наркологом та поставлені на профілактичний облік.
		1.5.6. Надання комплексної допомоги членам сімей, насамперед з дітьми, в яких вчинено насильство, Чернігівським обласним центром соціально-психологічної допомоги	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області діє Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги, основним завданням якого є надання невідкладної комплексної допомоги (психологічних, соціально-побутових, соціально-педагогічних, соціально-медичних, соціально-економічних, інформаційних і юридичних послуг тощо) особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в тому числі членам сімей, в яких було вчинено насильство чи існує реальна загроза його вчинення та потерпілим від торгівлі людьми. Протягом 2017 року послугами закладу скористалась чотири жінки з дітьми, які постраждали від домашнього насильства.
		1.5.7. Впровадження корекційних програм для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Проведення навчальних семінарів, тренінгів з питань впровадження корекційних програм. Забезпечення навчання фахівців щодо роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї, за корекційними програмами	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою),	33,0	33,0	-	-	-	-	-	-	-	-	На регіональному рівні відпрацьовується питання щодо впровадження корекційних програм по роботі з кривдниками. В районах та містах області спеціалістами структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту райдержадміністрації та міських рад, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді під час індивідуальної профілактичної роботи з членами сімей, в яких скоєно насильство, проводиться робота в тому числі і з кривдниками.

		жорстокого поводження												
		1.5.11. Забезпечення роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги для надання допомоги особам, які постраждали від гендерно зумовленого та/або домашнього насильства	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2018-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Питання забезпечення роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги для надання допомоги особам, які постраждали від гендерно зумовленого та/або домашнього насильства, перебуває у стадії вивчення
		1.5.12. Забезпечення роботи безоплатної регіональної телефонної «гарячої лінії» з питань запобігання та протидії домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	40,0	40,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації вивчалось питання забезпечення роботи безоплатної регіональної телефонної «гарячої лінії» з питань запобігання та протидії домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації на базі національної телефонної служби. Наразі тривають консультації щодо можливості запровадження відповідних послуг
		1.5.13. Здійснення аналізу потреб області, вжиття заходів щодо створення та забезпечення	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області діє Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги, основним завданням якого є надання невідкладної комплексної допомоги (психологічних, соціально-побутових, соціально-педагогічних, соціально-

		підтримки функціонування центрів надання допомоги (підтримки) постраждалим від гендерного насильства, у тому числі домашнього насильства, та торгівлі людьми (притулків, соціальних квартир тощо)	молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											медичних, соціально-економічних, інформаційних і юридичних послуг тощо) особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в тому числі членам сімей, в яких було вчинено насильство чи існує реальна загроза його вчинення та потерпілим від торгівлі людьми.
		1.5.14. Підтримка та проведення заходів у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та мотивування потерпілих звертатися за допомогою, зокрема виготовлення тематичної інформаційної продукції	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки, облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, вищі навчальні заклади (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою)	11,0	11,0	-	-	-	7,0	7,0	-	-	-	З 25 листопада по 10 грудня 2017 року в області проводилися різноманітні заходи у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», спрямовані на підвищення обізнаності населення з питань попередження насильства в сім'ї, жорсткого поводження з дітьми, формування свідомості всіх верств населення щодо нетерпимого ставлення до насильства. Зокрема: - прес-брифінг за участю представників основних суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, під час якого обговорено причини скоєння насильства в сім'ї та дії щодо подолання і попередження цього явища; - дискусійна платформа «Світ без насильства: погляд молоді» за участю представників органів державної влади, місцевого самоврядування, які здійснюють заходи у сфері попередження насильства в сім'ї, жіночих громадських організацій, науковців та студентської молоді; дебати між студентами Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка на тему «Гендерне насильство – міф чи реальність»; - Чернігівським національним технологічним університетом проведено засідання за «круглим столом» на тему «Реалізація прав людини та громадян

			2017-2020 роки										України: стан та перспективи», в якую взяли участь представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, обласної та Чернігівської міської служби у справах дітей, ГО «Спілка жінок Чернігівщини», викладачі та студенти університету; - в Чернігівській райдержадміністрації відбувся круглий стіл з питань здійснення заходів щодо протидії домашньому насильству, торгівлі людьми за участю представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, структурних підрозділів райдержадміністрації: сектору у справах сім'ї, молоді та спорту, відділу освіти, управління соціального захисту населення, служби у справах дітей, районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; районного сектору УДМС, РВП ЧВП ГУНП в області, об'єднаних територіальних громад, навчальних закладів району; - в районах і містах області проведено засідання «за круглим столом», конференції з обговоренням проблеми насильства, питань запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству, навчальні семінари, тренінги, відеолекторії. Загалом в акції взяли участь більше 20 тис. осіб. Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечено розроблення, виготовлення та розповсюдження друкованої інформаційної продукції (флаєрів кількості 2000 прим. та плакати в кількості 2000 прим.) з інформацією про контакти установ, до яких можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства (економічного, фізичного, психічного, сексуального), телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії. 250 штук розміщено в міському громадському транспорті. Впродовж листопада-грудня 2017 року в області на зовнішніх носіях розміщувалася соціальна реклама із номерами Національної «гарячої» лінії та зображенням учасників
--	--	--	----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

														АТО, які закликають бути нетерпимими до насильства. Медичними працівниками області з метою посилення обізнаності широких верств населення області з проблематики домашнього насильства протягом 2017 року (за попередніми даними) проведено 14 виступів на телебаченні та 2 виступи на радіо, опубліковано 2 статті в обласних, міських та районних газетах та 18 публікацій в інтернет-виданнях, проведено 215 лекцій лікарями та 2610 бесід медсестрами, 14 відеодемонстрацій та випущено 23 санбюлетені.
		1.5.15. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів та громадської просвітньої роботи, що пропагує позитивне виховання дітей, несумісне із жорстокістю	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, громадські організації (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	На базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського центром практичної психології і соціальної роботи, за підтримки Благодійного фонду «Благополуччя дітей», організовано навчання за програмами «Навчіть дитину захищатися» (4-9 років), «Вчимо дитину захищати» (10-14 років), «Я умію себе захистити» (14-18 років)». Програми спрямовані на попередження сексуального насильства над дітьми, формування безпечної поведінки та вміння відстоювати особистісні кордони. Програми є в переліку курсів (спецкурсів) для практичних психологів і соціальних педагогів (п. 4.6 Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2017 № 1127 «Про затвердження Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року»).
														За результатами навчання працівниками психологічної служби розпочато впровадження програм серед здобувачів дошкільної, загальної середньої освіти та батьківської громадськості області. З метою підвищення компетентності педагогічних

														працівників щодо формування навичок безпечної поведінки дітей, обласним центром практичної психології і соціальної роботи, проведені інформаційні заходи: - навчальний семінар-тренінг за профілактичною програмою «Навчіть дитину захищатися» для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти Чернігівського району; - заняття з елементами тренінгу за програмами «Вчимо дитину захищати» (10-14 років), «Я умію себе захистити» (14-18 років)» в рамках обласного семінару «Насильство в школі: аналіз проблеми та допомога, якої потребують діти і вчителі у її розв'язанні» для методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) відділів освіти райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, управлінь освіти міських рад, які відповідають за питання виховної роботи та позашкільної освіти, заступників директорів з виховної роботи ліцеїв обласного підпорядкування; - презентація профілактичної програми «Навчіть дитину захищатися» (для дітей 4-9 років) в рамках обласного семінару для спеціалістів, методистів із питань дошкільної освіти відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, управлінь освіти міських рад з теми «Актуальні проблеми дошкільної освіти: розвиток, перспективи, інновації»; - презентація програми «Вчимо дитину захищати» (10-14 років), «Я умію себе захистити» (14-18 років)» у рамках курсів підвищення кваліфікації практичних психологів, учителів психології закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, позашкільної освіти.
		1.5.16. Організація та проведення тематичних зустрічей,	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Центрами СССДМ області забезпечувалась профілактична робота щодо попередження насильства в сім'ї. Протягом звітного періоду фахівцями районних/міських

		тренінгів, відеолекторіїв з питань профілактики насильства в сім'ї	2017-2020 роки											центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, волонтерами, залученими спеціалістами проведено 824 заходи. Під час яких надано 5481 індивідуальну послугу особам, які потребували допомоги, але надавали перевагу анонімним формам консультування.
		1.5.17. Проведення заходів, спрямованих на формування в учнівської та студентської молоді стійких переконань щодо норм культури миру, толерантності, протидії конфліктам	Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Для формування у здобувачів освіти стійких переконань щодо норм культури, толерантності, протидії конфліктам та з метою формування навичок подолання конфліктів в учнівському середовищі проведено семінари-тренінги для практичних психологів і соціальних педагогів Ніжинського, Ріпкинського районів та м. Ніжина «Базові навички медіатора в навчальному закладі»
		1.5.18. Здійснення соціального замовлення послуг неурядових організацій, які працюють у сфері протидії домашньому насильству (надають послуги потерпілим від домашнього насильства, проводять корекційну роботу з особами, які вчиняють домашнє насильство тощо)	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Проводилась підготовча робота щодо здійснення соціального замовлення послуг неурядових організацій, які працюють у сфері протидії домашньому насильству (надають послуги потерпілим від домашнього насильства, проводять корекційну роботу з особами, які вчиняють домашнє насильство тощо)
1.6.	Здійснення моніторингу з питань запобігання та протидії домашньому	1.6.1. Проведення моніторингу діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Щоквартально здійснюється аналіз результатів діяльності суб'єктів, до компетенції яких належить реалізація державної політики щодо попередження насильства в сім'ї та готується інформаційно-аналітична довідка про стан

	насилъству	та протидії домашньому насилъству, та забезпечення контролю за ефективністю заходів, що здійснюються на обласному та місцевих рівнях	молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, громадські організації (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											реалізації державної політики в області з цього питання. Протягом року здійснено виїзди в Носівський, Ніжинський та Срібнянський райони з метою вивчення стану координації діяльності відповідних органів та служб з питань попередження домашнього насилъства на місцях. Проведено робочі зустрічі з керівництвом райдержадміністрації, представниками структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту, служби у справах дітей, надано пропозиції і рекомендації щодо покращення роботи в даному напрямку. В медичних закладах області забезпечено безперешкодний доступ до медичного обстеження та надання медичної допомоги особам, що постраждали від торгівлі людьми та таким, які піддаються насилъству або по відношенню до яких існує реальна загроза такого насилъства. Медико-психологічну допомогу, при зверненні постраждалих від насилъства в сім'ї надає лікар-психотерапевт обласного наркологічного диспансеру, який застосовує в своїй роботі сучасні медичні і психологічні технології, ефективні методи діагностики і лікування. У поточному році особи, які постраждали від насилъства в сім'ї, торгівлі людьми, за допомогою не зверталися.
		1.6.2. Проведення соціологічних досліджень, опитувань, анкетувань з питань запобігання та протидії домашньому насилъству	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою),	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У червні 2017 року Департаментом сім'ї, молоді та спорту проведено анкетування серед молодих осіб віком від 18 до 35 років, з метою дослідження рівня обізнаності щодо питань запобігання та протидії домашньому насилъству. Участь у анкетуванні взяли 100 респондентів, серед яких 48% жінок та 52% чоловіків. Більшість респондентів 55% не перебувають у шлюбі та не мають дітей. Більше половини жінок 61% та 51% чоловіків мають повну вищу освіту, працюють та оцінюють свій фінансовий стан, як середній. Результати опитування молоді показали, що:

			вищі навчальні заклади області (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											-майже 5 % опитаних зазнавали насильство в сім'ї і не зверталися за допомогою до правоохоронних органів; - майже 11 % опитаних (це чоловіки) на питання «Чи знаєте Ви про існування проблеми домашнього насильства в сучасному світі? та «Чи вважаєте Ви «домашнє насильство» проблемою?» відповіли, що не знають про домашнє насильство та не вважають це проблемою; - 14% не знають куди звернутись за допомогою у випадку насильства в сім'ї; - серед причин скоєння домашнього насильства 70% опитаних жінок назвали причину домашнього насильства - це відсутність культури поведінки. Разом з ним, 50% чоловіків назвали причиною домашнього насильства матеріальні нестатки.
Всього по розділу 1:				901,2	901,2	-	-	-	623,5	623,5	-	-	-	
2. Протидія торгівлі людьми														
2.1.	Посилення взаємодії та підвищення професійного рівня фахівців, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми	2.1.1. Забезпечення розгляду питань з протидії торгівлі людьми на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) Не рідше одного разу на квартал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	При облдержадміністрації діє Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми, яка сприяє реалізації ефективної державної політики з протидії торгівлі людьми. Під головуванням заступника голови облдержадміністрації впродовж 2017 року відбулось 3 засідання Міжвідомчої ради, на яких розглядалися питання протидії торгівлі людьми в області. В обговоренні питань брали участь представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції області, обласного центру практичної психології та соціальної роботи, управління Державної міграційної служби України в області, відділу прикордонного контролю Штабу Чернігівського прикордонного загону, Чернігівського громадського комітету захисту прав людини. Визначено спільні

														завдання для органів влади, правоохоронних органів та громадськості з питань виявлення постраждалих від торгівлі людьми та надання їм допомоги.
		2.1.2. Забезпечення розробки програм тематичних короткотермінових семінарів з протидії торгівлі людьми для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017 рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування включено модуль: «Державна політика протидії торгівлі людьми»
		2.1.3. Включення до професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування модулів з питань протидії торгівлі людьми	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації пройшли навчання з питань протидії торгівлі людьми 17 державних службовців та 51 посадова особа органів місцевого самоврядування. Всього: 68 осіб
		2.1.4. Проведення семінарів, тренінгів, тематичних зустрічей для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з питань протидії торгівлі людьми	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	9,68	9,68	-	-	-	-	-	-	-	-	В рамках навчання за програмами тематичних короткотермінових семінарів, тренінгів підвищили кваліфікацію з питань протидії торгівлі людьми 89 посадових осіб органів місцевого самоврядування
		2.1.5. Проведення тренінгів, практикумів, круглих столів для працівників органів державної влади, державних установ та органів місцевого	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Спеціалістами обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проведено 2 тематичні зустрічі з елементами тренінгу для новопризначених спеціалістів районних державних адміністрацій, виконкомів міських рад на базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади,

		самоврядування, які можуть контактувати з особами, постраждалими від торгівлі людьми, щодо виявлення, ідентифікації та надання допомоги таким особам	Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Управління Держпраці в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ і організацій. Також проведено тематичну зустріч щодо соціального аспекту протидії торгівлі людьми, в тому числі пов'язаної з трудовою експлуатацією, в рамках семінару, організованого Головним територіальним управлінням юстиції у чернігівській області для працівників служб управління персоналом державних органів, працівників кадрових служб та спеціалістів з кадрових питань підприємств, установ та організацій Чернігівської області. 31 працівник центрів СССДМ області підвищили кваліфікацію за відповідним напрямком роботи.
		2.1.6. Проведення навчання для фахівців Державної міграційної служби в Чернігівській області, її територіальних підрозділів, з питань виявлення потенційних жертв торгівлі людьми, зокрема серед шукачів притулку та нелегальних мігрантів	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою) Двічі на рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Управлінням державної міграційної служби в Чернігівській області проводилися наради з працівниками Управління та територіальних підрозділів, на яких наголошується про важливість інформування громадян щодо можливих ризиків стати жертвою торгівлі людьми.
2.2.	Запобігання торгівлі людьми, її первинна профілактика	2.2.1. Виготовлення, розміщення та поширення інформаційної продукції з питань протидії торгівлі	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та	4,0 20,0	4,0 20,0	- -	- -	- -	6,0 -	6,0 -	- -	- -	- -	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації в рамках інформаційної кампанії до Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми виготовлено та розміщено в м. Чернігів постери для білбордів із соціальною рекламою, наданою

		людьми, спрямованої на запобігання потраплянню населення в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми	комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Мінсоцполітики (в кількості 15 шт.). У закладах освіти області здійснюється поширення пам'яток «Плануйте виїхати за кордон? Подбайте про свої права та безпеку», «Твій безпечний шлях до мети», «Інформація – це головне!», «Торгівля людьми – це не міф, це – реальність», «Розпізнай небезпеку вчасно». У закладах загальної середньої освіти області створено інформаційні стенди, куточки соціальної реклами, які містять матеріали щодо негативних наслідків потрапляння у ситуацію торгівлі людьми, практичні рекомендації «Як сказати «Ні!», телефони «гарячих ліній». В кожному центрі зайнятості області оформлені добірки інформаційних матеріалів з питань запобігання торгівлі людьми, які містять законодавчі, нормативно-правові та інші документи з цієї тематики, контактну інформацію про установи та організації, які опікуються питаннями соціального захисту таких осіб, проводяться тематичні семінари з питань запобігання нелегальній трудовій міграції, протидії торгівлі людьми та трудовій експлуатації. В приміщенні Управління державної міграційної служби в Чернігівській області розміщено інформаційні плакати щодо підтримки постраждалих від торгівлі людьми з номерами телефонів «гарячої лінії». При оформленні документів громадян України для виїзду за кордон працівниками Управління державної міграційної служби в області надається інформація про можливі ризики стати жертвою торгівлі людьми. Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації протягом 2017 року у межах своєї компетенції сприяв проведенню комунікаційними друкованими ЗМІ роз'яснювальної роботи щодо державної політики у сфері протидії торгівлі людьми, широкому висвітленню цієї тематики. Зокрема, в місцевих періодичних
--	--	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

[illegible]

														3 метою підвищення рівня поінформованості населення щодо ризиків потрапляння в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми, можливостей їх уникнення та отримання медичної допомоги в разі зіткнення з вищезазначеними ситуаціями, медичними працівниками області протягом 2017 року було надруковано 5 статей в обласних, міських та районних ЗМІ, опубліковано 28 повідомлень в інтернет-виданнях та випущено 24 санбюлетені з даної тематики
	2.2.2. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, акцій, тренінгів, відеолекторіїв тощо з питань протидії торгівлі людьми для населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, щодо роз'яснення можливих ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання постраждалими комплексної допомоги у державних інституціях (зокрема, до Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми, Європейського дня боротьби з торгівлею людьми тощо)	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою),	2,0	2,0	-	-	-	1,1	1,1	-	-	-	До Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми та Європейського дня боротьби з торгівлею людьми в області проводилися інформаційні кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності громадян щодо способів уникнення потрапляння в ситуацію торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги. Зокрема, -забезпечено виготовлення та розміщення соціальної реклами, розробленої Мінсоцполітики України (15 білбордів в м. Чернігів); - забезпечено трансляцію з 24 липня по 6 серпня 2017 року на обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та «Сівер Центр» відеороликів «Зупинимо дитяче жебракування разом!» та «Зупинимо торгівлю людьми разом!»; - в облдержадміністрації 18 жовтня 2017 року проведено прес-брифінг «Сучасні виклики та шляхи протидії торгівлі людьми», в якому взяли участь заступник голови облдержадміністрації Н.А.Романова., представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції в області, громадської організації «ЛаСтрада – Україна», Чернігівського громадського комітету захисту прав людини, матері осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та ЗМІ; - за ініціативи Чернігівського громадського комітету захисту прав	

			Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											людини 18 жовтня в м. Чернігові проведено інформаційну кампанію «Небезпеку видно не одразу», спрямовану привернути увагу громадян та засобів масової інформації до проблеми торгівлі людьми у регіонах. За ініціативи МОМ з 20 квітня по 5 травня 2017 року на Алеї Героїв в м. Чернігів розміщено інсталяцію «Грані», присвячену проблемі торгівлі людьми. Мешканці області мали змогу ознайомитись з інформацією про проблему торгівлі людьми, види допомоги та державні структури і громадські організації, які надають допомогу постраждалим особам. У районах, об'єднаних територіальних громадах та містах області проведено 94 інформаційні заходи, спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення з проблематики торгівлі людьми (круглі столи, лекції, відеолекторії, бесіди, виховні години, батьківські лекторії тощо), в яких взяли участь 10 452 особи. Для клієнтів служби зайнятості впродовж 2017 року проведено 187 заходів з питань протидії торгівлі людьми, в яких взяли участь 3 тис. осіб. Зокрема, 160 інформаційних семінарів «Запобігання нелегальній трудовій міграції, торгівлі людьми, експлуатації дитячої праці» відвідали 2522 особи, додатково для 438 осіб, які не виключали можливості виїхати з України в пошуках роботи, проведено 26 консультаційних семінарів з питань попередження зовнішньої нелегальної трудової міграції та торгівлі людьми. Також 15 безробітних осіб стали учасниками семінару з питань запобігання торгівлі дітьми та експлуатації дитячої праці. Участь у проведенні 31 заходу взяли представники Всеукраїнської асоціації компаній з міжнародного працевлаштування, в 16 заходах взяли участь представники бюро правової допомоги, 6 заходів проведено за участі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, 3 заходи відбулись за участі фахівців Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації та у проведенні
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

													4 заходів взяли участь представники рекрутингової компанії з міжнародного працевлаштування «Іст-Вест». Крім того, з метою запобігання тіншовій зайнятості та упередження неофіційного працевлаштування без оформлення трудових відносин проведено 873 семінари «Легальна зайнятість», учасниками яких стали 13,0 тис. шукачів роботи. Медичні працівники закладів охорони здоров'я залучаються до проведення інформаційно-просвітницьких кампаній та акцій, зокрема з питань протидії торгівлі людьми. Для збільшення кількості осіб, поінформованих про ризики потрапляння в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми, способи убезпечення та можливості отримання допомоги протягом 2017 року медичними працівниками області проведено 9 телепередач, 2 радіопередачі, 63 лекції, 577 бесід та 4 відеодемонстрації з вищезазначених питань
		2.2.3. Проведення тренінгових і медійних заходів для представників ЗМІ у районах та містах області для актуалізації та висвітлення правових аспектів протидії торгівлі людьми	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації 2017-2020 роки	20,0	20,0								-
		2.2.4. Оприлюднення , зокрема через засоби, масової інформації повідомлень стосовно фактів досудових розслідувань у кримінальному провадженні, пов'язаних з торгівлею людьми	Головне управління Національної поліції в області (за згодою) Постійно	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 метою всебічного інформування населення про результати діяльності відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції України в області, попередження злочинів у сфері торгівлі людьми в поточному році за допомогою засобів масової інформації висвітлено 58 матеріалів, з них на сторінках Інтернет видано 47, на місцевому телебаченні – 7, на центральних телеканалах – 4.

		2.2.5. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань протидії торгівлі людьми серед груп населення, які мають підвищений ризик потрапляння в ситуацію торгівлі людьми: - дітей працівників-мігрантів, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та інших категорій дітей, які потребують соціального захисту; - осіб, що є прийомними батьками та опікунами; - осіб, які мають намір здійснити працевлаштування за кордоном; - внутрішньо переміщених осіб, в тому числі дітей; - учасників антитерористичної операції; - безробітних громадян; - осіб, залучених до найгірших форм праці, зокрема тих, хто надає платні сексуальні послуги	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Для клієнтів служби зайнятості впродовж січня-грудня 2017 року проведено 187 заходів з питань протидії торгівлі людьми, в яких взяли участь 3,0 тис. осіб. Зокрема, 160 інформаційних семінарів «Запобігання нелегальній трудовій міграції, торгівлі людьми, експлуатації дитячої праці» відвідали 2522 особи, додатково для 438 осіб, які не виключали можливості виїхати з України в пошуках роботи, проведено 26 консультаційних семінарів з питань попередження зовнішньої нелегальної трудової міграції та торгівлі людьми. Також, 15 безробітних осіб стали учасниками семінару з питань запобігання торгівлі дітьми та експлуатації дитячої праці. Участь в проведенні 31 заходу взяли представники Всеукраїнської асоціації компаній з міжнародного працевлаштування, в 16 заходах взяли участь представники бюро правової допомоги, 6 заходів проведені за участі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, 2 заходи відбулись за участі фахівців Департаменту сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації та у проведенні 4 заходів взяли участь представники рекрутингової компанії з міжнародного працевлаштування «Іст-Вест». Під час проведення семінарів та надання індивідуальних консультацій клієнтам служби зайнятості, які не виключають можливості виїзду за кордон на заробітки, висвітлюються питання стосовно високої ймовірності стати жертвами торгівлі людьми у випадку неофіційного працевлаштування за межами України та про мінімізацію таких ризиків шляхом користування послугами лише тих суб'єктів підприємницької діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, які мають відповідну ліцензію Міністерства соціальної політики України. Всім зацікавленим особам надається інформація щодо ліцензованих суб'єктів підприємницької діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, яка
--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

		2.2.7. Проведення інформаційної кампанії серед учнівської молоді «Небезпечна свобода або не стань жертвою торгівлі людьми» до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До Європейського дня боротьби з торгівлею людьми в закладах освіти області проведені інформаційно-профілактичні заходи серед здобувачів освіти з питань безпечної міграції та ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми: - виховні години «Як не стати жертвою злочину», «Країною Закону, Права, Моралі» для дітей 10-14 років; - засідання «за круглим столом» «Хто може допомогти у захисті твоїх прав» для дітей 14-18 років; - диспути «Права дитини в Україні: історичний аспект», «Порушення прав дитини у шкільному середовищі та протидія цьому» для дітей 14-18 років.
		2.2.8. Викладання на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників спецкурсу з питання профілактики торгівлі людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З 27 лютого по 3 березня 2017 на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського обласним центром практичної психології і соціальної роботи проведені тематичні курси для практичних психологів та соціальних педагогів загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів із упровадження профілактичної програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Програма спрямована на розвиток особистості дитини через самопізнання, формування комунікативних компетентностей, відповідальної та безпечної поведінки, ознайомлення з основними правами та обов'язками людини. Також слухачі курсів ознайомилися з програмою «Творимо разом світ, безпечний для дитини», що є доповненням до профілактичних занять програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для учнів 7-11 класів та дозволяє здійснювати комплексну профілактику торгівлі людьми. У грудні 2017 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського у рамках курсів підвищення кваліфікації практичних пс

														ихологів, учителів психології закладів загальної середньої професійної (професійно-технічної), дошкільної освіти проведено навчання фахівців за профілактичними програмами «Вчимодити ну захищатися» (10-14 років), «Я умію себе захистити» (14-18 років)». Метою програм є формування навичок безпечної поведінки та вміння відстоювати особистісні кордони.
		2.2.9. Організація та проведення педагогічними працівниками, залученими професійними тренерами профілактичних заходів (тренінгів, акцій, відеолекторіїв, бесід тощо) серед учнівської та студентської молоді, спрямованих на запобігання торгівлі людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року у закладах освіти області проведено: - години психолога «Тенета рабства», «Шляхи потрапляння українських громадян до рук торговців людьми»; - тренінгові заняття «Попередження торгівлі людьми», «Торгівля людьми – порушення прав людини», «Шляхи запобігання торгівлі людьми»; - бесіди «Торгівля людьми – явище протизаконне», «Людина народжується вільною», «Правові аспекти заборони торгівлі людьми», «Причини існування торгівлі людьми», «Причини поширення торгівлі людьми в Україні»; - тренінги «Скажи «Стоп!» торгівлі людьми»; - правові всеобучі «Тенета работоргівлі – як їх уникнути»; - диспути «Торгівля людьми – сучасна реальність», «Щоб дитина не стала товаром»; - відеолекторії щодо запобігання торгівлі людьми; - демонстрації відеофільму «Станція призначення – Життя»; - круглі столи «Торгівля людьми – сучасний прояв рабства», «Торгівля людьми: злочин та покарання»; - поширення пам'яток «Вибирай безпечне працевлаштування», «Пам'ятка для тих, хто не бажає стати жертвою работоргівців», «Що робити, щоб тебе не принижували».

		2.2.10. Сприяння підготовці педагогічних працівників щодо впровадження програми з попередження торгівлі людьми серед учнів «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	На базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проведено тематичні курси впровадження виховних заходів із запобігання торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти. Навчання пройшли 53 працівники психологічної служби.
		2.2.11. Здійснення індивідуального та групового консультування підлітків та молоді груп ризику з питань попередження торгівлі людьми	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою інформування молоді та підлітків груп ризику щодо захисту під час виїзду на роботу за кордон спеціалістами районних, міських центрів СССДМ надано 4973 індивідуальні консультації з питань протидії торгівлі людьми.
		2.2.13. Забезпечення діяльності мобільного консультативного пункту соціальної роботи обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою проведення просвітницько – профілактичної роботи з питань протидії торгівлі людьми	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 2017-2020 роки	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Спеціалістами ЧОЦСССДМ організовано та проведено 6 заходів з питань протидії торгівлі людьми, якими охоплено 174 особи.
2.3.	Захист та допомога особам, які постраждали від торгівлі людьми	2.3.1. Виявлення та розкриття злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В ході оперативно-розшукових заходів поліцейськими встановлено 11 осіб, пов'язаних з торгівлею людьми, Головного управління Національної поліції в області виявлено, задокументовано 11 кримінальних правопорушень у сфері торгівлі людьми, з метою сексуальної експлуатації до Китаю, Туреччини та Кіпру, 8 кримінальних проваджень з обвинувальними

														актами направлені до суду.
		2.3.2. Вжиття заходів щодо ефективної співпраці правоохоронних органів зі структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністрації, відповідальними за впровадження національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, соціальними службами, зокрема в частині виявлення та перенаправлення постраждалих осіб для надання допомоги та забезпечення встановлення відповідного статусу	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністраціями, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді налагоджено співпрацю з правоохоронними органами щодо взаємoinформування про осіб, які постраждали від торгівлі людьми. Правоохоронними органами та центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді підписано угоди про взаємодію з питань протидії торгівлі людьми.
		2.3.3. Вжиття заходів щодо ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, зокрема серед внутрішньо переміщених осіб, їх перенаправлення та надання допомоги відповідно до програми реабілітації	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У квітні та липні 2017 року в відбулись робочі зустрічі за участю представників територіальних підрозділів Управління ДМС в області та Чернігівського громадського комітету захисту прав людини, під час яких обговорювалося питання впровадження міжнародних практик боротьби з торгівлею людьми, проведено роз'яснювальну роботу щодо класифікації, за якою ідентифікують осіб, які постраждали від торгівлі людьми, в тому числі серед внутрішньо переміщених. Впродовж 2017 року повідомлення про постраждалих від торгівлі людьми серед внутрішньо переміщених осіб до відповідних органів не надходили.

			здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											Особи, які постраждали від торгівлі людьми, зокрема внутрішньо переміщені особи можуть безперешкодно звертатися до медичних закладів з метою отримання медичної допомоги, госпіталізації в профільні відділення стаціонарів та отримання амбулаторної допомоги в межах фінансування закладу, звідки, в разі медичних показань їх буде перенаправлено до спеціалізованих закладів та надана допомога відповідно до програми реабілітації. Всього в області за 2017 рік на обліку перебувало 8704 внутрішньо переміщених осіб або 5921 сім'я
		2.3.4. Надання комплексу соціальних послуг, зокрема відповідно до програм реабілітації, а також інформаційних , юридичних, психологічних, медичних, освітніх послуг, послуг з працевлаштування	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді надавали послуги 11 особам, які постраждали від торгівлі людьми: вирішувались питання щодо покращення їх емоційного стану, підвищення самооцінки, соціальної адаптації та налагодження соціальних зв'язків, сприяння в проходженні медичного огляду, надано гуманітарну допомогу тощо. В області функціонують 2 відділення медико-соціальної допомоги дітям та молоді «Клініка дружня до молоді» на базі дитячої поліклініки №2 ЧМР, обласної дитячої

		особам, у тому числі дітям, що постраждали від торгівлі людьми	облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											лікарні та кабінет медико-соціальної допомоги дітям та молоді на базі Бобровицької ЦРЛ. У відділеннях, керуючись принципами дружнього підходу: доброзичливість, добровільність, анонімність, не осудливий підхід, працюють спеціалісти: гінеколог, дерматовенеролог, уролог, педіатр, невролог, юрист, соціальний працівник, які надають всебічну допомогу дітям та молоді в разі потрапляння в різноманітні складні ситуації, в тому числі і домашнє насильство та торгівля людьми.
		2.3.5. У разі потреби направлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, до Чернігівського обласного центру соціально-психологічного допомоги з метою надання комплексу соціальних послуг	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Чернігівський обласний центр соціально-психологічного допомоги, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В Чернігівському центрі соціально-психологічної допомоги особи, які стали жертвами торгівлі людьми, не перебували. До служб у справах дітей відомості про дітей, які постраждали відторгівлі людьми, не надходили. Діти, які стали жертвами торгівлі дітьми, до центрів соціально-психологічної реабілітаціїдітей не влаштовувались.
		2.3.6. Посилення ролі інспекторів праці та інших	Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Про проведення превентивних заходів, спрямованих на попередження порушень законодавства про працю, зайнятість та

		відповідних фахівців у виявленні осіб, які постраждали від торгівлі людьми з метою трудової експлуатації	2017-2020 роки											інших нормативно-правових актів розглянуто на засіданні Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми у липні 2017 року. Згідно з рішенням Міжвідомчої ради Управління Держпраці в Чернігівській області рекомендовано посилити інформаційно-роз'яснювальну роботу, спрямовану на поліпшення стану дотримання законодавства про працю, недопущення неоформлених трудових відносин та виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми. З метою надання допомоги фахівцям підприємств, установ, організацій щодо правильності застосування законодавчих і нормативних актів з питань оплати праці, трудових відносин, загальнообов'язкового державного соціального страхування інспекторами праці області протягом 2017 року проведено певну роз'яснювальну роботу, зокрема взято участь у 669 семінарах, нарадах, круглих столах, лекціях та інших заходах. На особистому прийомі до Управління Держпраці у області звернулося 2835 осіб, яким надано консультації та роз'яснення з питань додержання трудового законодавства та інших нормативно-правових актів.
		2.3.7. Встановлення особи та підтвердження громадянства або підданства у разі відсутності в іноземців або осіб без громадянства - жертв торгівлі людьми в Україні документів, що підтверджують їх громадянство, підданство, країну постійного	Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні Державної міграційної служби України (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року звернень не надходило

		проживання або право на постійне проживання на території відповідної країни	згодою) 2017-2020 роки											
		2.3.8. Виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми серед національних меншин, в тому числі ромського населення	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В поточному році постраждалих від торгівлі людьми серед національних меншин, в тому числі ромського населення, виявлено не було.
		2.3.9. Забезпечення перекладу для іноземців або громадян України з питань надання правової допомоги	Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У разі звернення іноземців з приводу питання надання правової допомоги буде забезпечено наявність перекладу.
		2.3.10. Підтримка проектів та заходів громадських організацій, благодійних фондів щодо протидії торгівлі людьми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	За ініціативи МОМ з 20 квітня по 5 травня 2017 року на Алеї Героїв в м. Чернігів розміщено інсталяцію «Грані», присвячену проблемі торгівлі людьми. Мешканці області мали змогу ознайомитись з інформацією про проблему торгівлі людьми, види допомоги та державні структури і громадські організації, які надають допомогу постраждалим особам.

			територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											За ініціативи Чернігівського громадського комітету захисту прав людини 18 жовтня в м. Чернігові проведено інформаційну кампанію «Небезпеку видно не одразу», спрямовану привернути увагу громадян та засобів масової інформації до проблеми торгівлі людьми у регіонах.
2.4.	Запобігання торгівлі дітьми вразливих категорій, забезпечення захисту дітей, постраждалих від торгівлі дітьми	2.4.1. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань протидії торгівлі людьми серед вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, інтернатних закладів області	Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань протидії торгівлі людьми серед вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, закладів освіти інтернатного типу, методистами центру практичної психології і соціальної роботи протягом червня-серпня 2017 року здійснено виїзди до позаміських оздоровчих таборів області – «Барвінок», «Зміна», «Лісова казка». У рамках діяльності виїзних мобільних консультаційних психологічних пунктів було проведено ряд заходів, зокрема з метою попередження ризиків потрапляння дітей у ситуації торгівлі людьми.
		2.4.2. Сприяння організації навчання працівників інтернатних закладів системи освіти щодо питань протидії торгівлі людьми та ідентифікації дітей, постраждалих від торгівлі людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2.4.3. Проведення семінарів, тренінгів, практикумів тощо для фахівців, які надають соціальні послуги дітям, постраждалим від торгівлі людьми, зокрема з питань упровадження новітніх практик їх реабілітації та реінтеграції	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Службою у справах дітей обласної державної адміністрації, із залученням інститутів громадянського суспільства, проводиться системна робота щодо підвищення рівня професійної компетенції працівників служб у справах дітей області та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей у сфері профілактики торгівлі людьми, виявлення дітей, які постраждали від таких злочинів та надання їм необхідної допомоги. 27 березня 2017 року координаторами проєктів Чернігівського громадського комітету захисту прав людини, в рамках спільного Плану заходів Служби у справах

													аспектом семінару стала спільна робота підлітківз тренером, щодо обговорення правових умов виїздузакордон під гаслом: «Хай твої знання тебе бережуть!». Впродовж 2017 року всі директори центрів соціально-психологічної реабілітації дітей пройшли навчання на тему: «Ідентифікація та реабілітація дітей, постраждалих від торгівлі людьми» на базі Міністерства соціальної політики України.
2.5.	Здійснення моніторингу у сфері протидії торгівлі людьми	2.5.1. Проведення моніторингу діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та забезпечення контролю за ефективністю заходів, що здійснюються на обласному та місцевих рівнях	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації систематично узагальнюється та опрацьовується інформація щодо здійснення заходів у сфері з протидії торгівлі людьми, яка надходить від районних та міських структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту, обласних департаментів та управлінь, правоохоронних органів та інших суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми. Узагальнена звітна інформація направляється Міністерству соціальної політики. Протягом 2017 року центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді надавали послуги 11 особам, які постраждали від торгівлі людьми: вирішувались питання щодо покращення їх емоційного стану, підвищення самооцінки, соціальної адаптації та налагодження соціальних зв'язків, сприяння в проходженні медичного огляду, надано гуманітарну допомогу тощо. Проводиться робота щодо встановлення статусу особи, яка постраждалавідторгівлі людьми. Протягом 2017 року встановлено 11 статусів особам, постраждалимвідторгівлі людьми. В області проводиться постійний моніторинг діяльності Чернігівського обласного центру соціально-психологічної допомоги, який надає в умовах цілодобового стаціонару допомогу та тимчасовий притулок особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в тому числі постраждалим від торгівлі людьми. Особи, які стали жертвами торгівлі людьми,

			центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											протягом звітнього періоду до центру не звертались.
		2.5.2. Проведення соціальних досліджень, опитувань, анкетувань з метою визначення рівня обізнаності різних груп населення області з питань протидії торгівлі людьми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) Щоріку	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Спеціалістами Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації в 2017 році проведено експрес-опитування щодо інформованості громадян про проблему торгівлі людьми серед осіб працездатного віку, в якому взяли участь до 50 осіб.
Всього по розділу 2:				70,68	70,68	-	-	-	7,1	7,1	-	-	-	
3. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.														
3.1.	Посилення інституційного механізму утвердження гендерної рівності	3.1.1. Забезпечення розгляду питань з гендерної проблематики на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку,	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	При облдержадміністрації діє Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми, засідання якої відбуваються щоквартально. На засіданнях дорадчого органу постійно розглядаються питання, які потребують міжгалузевої узгодженої співпраці щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання

		запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад	(за згодою) Не рідше одного разу на квартал											гендерно зумовленому насильству. У 2017 на засіданнях Міжвідомчої ради розглядалися питання -виконання Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2016 року; - обговорення проекту Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року; - про проведення оцінки доступу до медичних послуг жінок і чоловіків, зокрема осіб з інвалідністю, громадян похилого віку, малолітніх дітей під час конфліктів та у постконфліктний період; - проведення регіональної інформаційно-просвітницької акції «Жінки, знайте свої права»; - про організацію роботи в області щодо протидії домашньому насильству та надання допомоги потерпілим від насильства. За результатами розгляду питань вироблено та направлено рекомендації щодо вжиття дієвих заходів для усунення причин і умов, які сприяють проявам домашнього насильства та торгівлі людьми.
		3.1.2. Забезпечення розробки програм тематичних короткотермінових семінарів з основ гендерної рівності для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017 рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування включено модуль: «Забезпечення рівних прав і можливостей в Україні: політика гендерної рівності та недискримінації»
		3.1.3. Включення до професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації пройшли навчання з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків 24 державні службовці та 94 посадові особи органів місцевого самоврядування. Всього: 118 осіб.

		самоврядування модулів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	установ і організацій 2017-2020 роки											
		3.1.4. Проведення семінарів, тренінгів, тематичних зустрічей для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з гендерної проблематики	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	12,22	12,22	-	-	-	-	-	-	-	-	В рамках навчання за програмами тематичних короткотермінових семінарів, тренінгів пройшли навчання з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків 41 державний службовець та 26 посадових осіб органів місцевого самоврядування. Всього: 67 осіб
		3.1.5. Проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, що встановлюють права, свободи та обов'язки громадян або прямо чи опосередковано впливають на реалізацію громадянами своїх прав та обов'язків	Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Питання про порядок проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, що встановлюють права, свободи і обов'язки громадян або прямо чи опосередковано впливають на реалізацію громадянами своїх прав та обов'язків заплановано розглянути в 2018 році на засіданні Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобіганню насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації.
		3.1.6. Сприяння підготовці фахівців з питань здійснення гендерного бюджетного аналізу діючих обласних та місцевих програм	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	За спільної ініціативи Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні, за участю облдержадміністрації в м. Чернівці 27-28.11.2018 проводився дводенний навчальний семінар на тему: «Інтеграція гендерного підходу в роботу консультативно-дорадчих органів з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобіганню насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми», в якому взяли участь члени Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобіганню насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми, яка діє при облдержадміністрації. Основне завдання

														семінару - підвищення спроможності місцевих органів виконавчої влади у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, зокрема розширення знань про інструменти дієвої реалізації гендерної політики на місцевому рівні.
		3.1.7. Підтримка проєктів та заходів громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Проведено підготовчу роботу щодо підтримки проєктів та заходів громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
3.2.	Попередження загрози та надання допомоги постраждалим від гендерно-обумовленого насильства та дискримінації	3.2.1. Здійснення моніторингу у сфері праці з метою сприяння створення рівних умов для жінок і чоловіків для збільшення доходів від трудової діяльності	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Головне управління статистики у Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області здійснюються заходи, спрямовані на покращення становища жінок та чоловіків на ринку праці, у сфері оплати та поліпшення умов праці. Зокрема, до зобов'язань територіальної угоди увійшли питання щодо забезпечення гендерної рівності, в т.ч. в сфері зростання доходів. Рекомендовано також включати в колективні договори зобов'язання направленні на рівні можливості жінок і чоловіків. Адаже за статистичними даними у січні-вересні 2017 року середня заробітна плата жінок в області становила 5241 грн., а чоловіків – 6527 грн., тобто на 24,5 % більше. Ця тенденція є загальноукраїнською. З метою зниження різниці в оплаті праці жінок і чоловіків, поширення колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин у 2017 році року Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації проведено або взято участь у 16 заходах. Проведено 7 семінарів-навчань, на яких Департаментом соціального захисту населення рекомендується при укладанні колективних договорів включати до них ряд

														зобов'язань, у тому числі щодо забезпечення жінкам і чоловікам права на однакові можливості при найманні на роботу, щодо застосування однакових критеріїв вибору при найманні; вільний вибір професії чи роду роботи, на просування по службі та гарантію зайнятості; рівну винагороду, включаючи одержання пільг, на рівні умови праці, а також на рівний підхід до оцінки якості роботи; інші пільги й компенсаційні виплати незалежно від статі.
		3.2.2. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед безробітних осіб з питань подолання гендерних стереотипів та попередження дискримінації за ознакою статі	Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Для безробітних осіб у 2017 році проведено 78 семінарів з гендерних питань за участю 1124 осіб. З метою роз'яснення чинного законодавства щодо трудової зайнятості жінок, підтримки підприємницьких ініціатив безробітних жінок, підвищення мотивації жінок до працевлаштування проведено 192 семінари «Жінка на ринку праці» для 2386 учасниць.
		3.2.3. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо подолання гендерних стереотипів у сфері зайнятості та праці, недопущення при проведенні добору працівників висувати вимоги дискримінаційного характеру, зокрема за ознакою статі, окрім визначених законодавством випадків обмеження праці жінок	Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою інформування роботодавців та безробітних осіб щодо забезпечення рівних можливостей при прийомі на роботу чоловіків і жінок в центрах зайнятості створені інформаційні куточки, в яких розміщена інформація із законодавчої підтримки гендерної рівності, про державні установи, соціальні служби та громадські організації, які опікуються питаннями забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків тощо. При проведенні семінарів з роботодавцями ведеться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства, в тому числі їх правового забезпечення, ліквідації дискримінації за ознакою статі при вирішенні питання працевлаштування.
		3.2.4. Надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги	Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Регіональний центр з	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою підвищення рівня обізнаності населення з питань гендерного законодавства, надання допомоги постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства в Центрах надання

		постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства, правових консультацій, зокрема через мережу громадських приймалень, виїзних консультативних пунктів, «прямих» гарячих телефонних ліній, проведення тижнів права, розповсюдження інформаційної продукції	надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки											безоплатної первинної та вторинної допомоги розміщено інформацію про контакти установ та організацій, які працюють у сфері протидії домашньому насильству, торгівлі людьми, протидії дискримінації за ознакою статі. Протягом 2017 року у громадській приймальні, створеній при Головному територіальному управлінні юстиції та інших громадських приймальнях, у роботі яких беруть участь спеціалісти управління юстиції, надано 611 консультацій, здійснено 109 виїздів консультативного пункту, під час роботи якого надано 555 консультацій, під час роботи телефонної «гарячої лінії» надано 299 консультацій. У 2017 році до громадських приймалень з надання безоплатної первинної правової допомоги при Головному територіальному управлінні юстиції громадяни постраждали від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства, зокрема сексуального не звертались.
		3.2.5. Забезпечення належного реагування на випадки правопорушень, пов'язаних з гендерно-обумовленим насильством, зокрема пов'язаним із наслідком збройного конфлікту	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року органами внутрішніх справ, структурними підрозділами, відповідальними за реалізацію державної політики у сфері попередження насильства в сім'ї, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах дітей зафіксовано 2961 звернення щодо фактів насильства в сім'ї. На профілактичному обліку органів поліції перебуває 2001 особа, які вчинили домашнє насильство. Дільничними інспекторами поліції винесено 1925 офіційних попереджень про недопустимість вчинення насильства в сім'ї, що складає 65% від загального числа звернень з приводу вчинення домашнього насильства. Також органами внутрішніх справ винесено 205 захисних приписів.
		3.2.6. Проведення оцінки доступу до медичних послуг жінок та чоловіків, зокрема, осіб з інвалідністю,	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Заклади охорони здоров'я області керуються принципами недопущення дискримінації за ознаками статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань. В медичних закладах області забезпечено безперешкодний доступ до медичного

		громадян похилого віку, малолітніх дітей під час конфліктів та у пост конфліктний період												обстеження та надання медичної допомоги населенню незалежно від статі пацієнта. Чоловіки та жінки мають однаковий доступ до медичних послуг.
		3.2.7. Впровадження тематичних програм для медичних працівників щодо допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства, особливо від згвалтування та інших форм сексуального насильства, із врахуванням потреб постраждалих від конфліктів, у тому числі особливих потреб людей з інвалідністю	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В закладах охорони здоров'я з метою підвищення професійної компетенції медичних працівників щодо надання допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства проводяться навчально-практичні семінари з питань пропагування гендерної рівності, протидії насильства та надання допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства. Медичні працівники приймають участь в розробці інформаційно-методичних матеріалів із зазначених питань, інформують населення про діяльність консультативних пунктів, перелік послуг, що надаються їх спеціалістами. У приміщеннях закладів охорони здоров'я розміщуються інформаційні матеріали про діяльність консультативних пунктів та соціальної реклами, спрямованої на протидію гендерно-зумовленого та іншого насильства, особливо від згвалтування та інших форм сексуального насильства
		3.2.8. Впровадження в практичну діяльність лікарями-наркологами області методичних рекомендацій щодо інноваційних підходів до організації медико-психологічної допомоги після травматичного стресового розладу	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року здійснено – 7 консультативних виїздів фахівців обласного наркологічного диспансеру в міста та райони області з метою надання організаційної та консультативної допомоги лікарям-наркологам з питань профілактики, лікування та реабілітації хворих наркоманією, алкоголізмом. При цьому оглянуто – 209 осіб, із них 58 підлітків. Лікарі-наркологи області приймали участь при проведенні у навчально-виховних закладах оперативно-профілактичних заходів з метою запобігання проникненню до них наркотичних засобів і психотропних речовин та поширенню їх серед школярів та студентів.
		3.2.9. Проведення регіональної акції «Жінки, знайте свої	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації,	10,0	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Упродовж лютого-березня 2017 року в області проведено регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки,

		права»	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) Лютий-березень щороку											знайте свої права», яка спрямована на підвищення рівня обізнаності жінок щодо їх прав, шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі, забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей. Під час акції в сільських/селищних громадах та трудових колективах, в навчальних, бібліотечних закладах області проведено різноманітні заходи (засідання за круглим столом, навчальні семінари, тренінги, відеолекторії, книжкові виставки тощо), спрямовані на поширення інформації щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей. Зокрема, пройшли засідання за круглим столом: «Захист трудових прав жінок», «Комплексний підхід до розв'язання проблем захисту соціальних та економічних прав жінок», «Захист і реалізація прав та інтересів жінок», учасниками заходів стали 827 осіб. У Бахмацькому, Ічнянському, Куликівському, Прилуцькому та Чернігівському районах проведено тренінги на тему: «Підвищення рівня обізнаності жінок щодо їх прав та механізмів їх реалізації» (учасницями тренінгів стали 454 жінки). Всього заходами акції охоплено понад 7 тис. осіб. У рамках акції «Жінки, знайте свої права» на базі підприємства «Навчально-методичний центр» Федерації профспілкових організацій області Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Федерацією профспілкових організацій області, громадськими організаціями «Ліга ділових і професійних жінок України» та «Спілка жінок Чернігівщини» у березні 2017 року проведено фахову дискусію «Рівні права і
--	--	--------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

														можливості працюючих жінок. Децентралізація, роль жінок у створенні об'єднаних територіальних громад», в якій взяли участь представники органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, обласних галузевих та первинних профспілкових організацій, жіночих громадських організацій, ЗМІ, науковці, сільські голови, інші. Під час заходу розглядались питання про забезпечення рівних прав і можливостей працюючих жінок, гендерну рівність у сфері економічних відносин, у доступі до професійного навчання жінок, про можливості покращення стану захисту прав жінок через механізми колективного реагування на рівні підприємств і організацій, а також про роль жінок у створенні об'єднаних територіальних громад.
		3.2.10. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, освітніх, культурно-мистецьких заходів, зокрема, виготовлення та розміщення інформаційної продукції, з питань утвердження в суспільстві культури гендерної рівності та подолання гендерних стереотипів, протидії гендерно зумовленого насильства, гендерних аспектів запобігання та врегулювання конфліктів	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою підвищення рівня обізнаності населення щодо проблем подолання домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до жорстокого поводження в сім'ї Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведена в січні-лютому 2017 року інформаційно-просвітницька кампанія, у ході якої розміщено зовнішню соціальну рекламу (10 сітілайтів, 5 бігбордів). Департаментом забезпечено розроблення, виготовлення та розповсюдження друкованої інформаційної продукції (флаєрів кількості 2000 шт. та плакати в кількості 2000 шт.) з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства (економічного, фізичного, психічного, сексуального), телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії. 250 штук розміщено в міському громадському транспорті. Впродовж листопада-грудня 2017 року в області на зовнішніх носіях розміщувалася соціальна реклама із номерами Національної «гарячої» лінії та зображенням учасників

														АТО, які закликають бути нетерпимими до насильства. На території Семенівського району Чернігівської області громадська організація «Спілка жінок Семенівщини» спільно з Костобобрівською ЗОШ 1-III ст. Семенівського району при підтримці громадської організації «Спілка воїнів-учасників АТО», депутатів районної та міської ради у 2017 році розпочато реалізацію районного проекту «Мир в домі – наша спільна мета». Проект спрямований на підвищення та зміцнення ролі жінок району у миротворчих процесах, формування культури миру, толерантності у дітей та молоді району, громадськості. У рамках проекту проведено низку заходів, зокрема започатковано ведення районної «Книги Миру», організовано та проведено зустрічі з учасниками АТО, волонтерами, засідання за круглим столом з питань формування нетерпимого ставлення до насильства, зустрічі-дискусії «Мир на землі – радість в родині» тощо.
		3.2.11. Впровадження програм, проведення заходів, тренінгів, спрямованих на реабілітацію та реінтеграцію осіб, які постраждали від конфліктів та насильства, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та їх сімей із врахуванням потреб жінок і дівчат	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	У рамках співпраці облдержадміністрації та Жіночого фонду Національної Ради жінок України щодо виконання Резолюції ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» проведено: - 02.03.2017 засідання за круглим столом на тему: «Реалізація органами державної влади та громадськими організаціями Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року», в якому взяли участь представники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування обласного та місцевого рівнів, Інституту проблем виховання Академії педагогічних наук України, Національної Ради жінок України, громадських організацій «Центр, розвиток, демократія», «Розрада», «Новий Донбас», «Родина воїна», викладачі Чернігівського національного технологічного університету та Національного університету

			організації (за згодою) 2017-2020 роки											«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, представники Чернігівського центру соціально-психологічної реабілітації дітей, центру соціально-психологічної допомоги та представники ЗМІ. Під час заходу обговорювалися питання участі жінок у миротворчих процесах, врегулювання конфліктів, активізації зусиль жіночих громадських організацій, державних органів влади щодо пошуку шляхів та впровадження спільних дій, спрямованих на виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», розбудову відкритого громадянського суспільства на принципах гендерної рівності; - тренінг «Пошук себе та як бути з іншими ...» для внутрішньо переміщених жінок (12 осіб), який спрямовано на надання психологічної допомоги особам, що постраждали від конфліктів, їх адаптацію, спонукання до самореалізації. - розповсюджені інформаційні друковані продукції (плакати, методичні рекомендації для тренерів «Підготовка до виживання в екстремальних ситуаціях», «Урок миру», яка розрахована для педагогічних працівників, психологів, працівників ризиконебезпечних професій, «Молодим людям для власного захисту» (щоб варті знати юнацтву в непростий час), «Непрості діалоги з переселенцями: «Як навчитися жити тут і зараз?» тощо).
		3.2.12. Надання медичних, освітніх, інформаційних послуг з питань репродуктивного здоров'я жінкам, які постраждали від конфліктів	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В закладах охорони здоров'я Чернігівської області надається медична та інформаційна допомога з питань репродуктивного здоров'я жінкам, в тому числі тим, які постраждали від насильства. З питань охорони репродуктивного здоров'я медичними працівниками області протягом 2017 року (за попередніми даними) було прочитано 765 лекцій та проведено 24977 бесід, оформлено 124 куточки здоров'я. З метою населення щодо збереження репродуктивного здоров'я жінок було

			об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											проведено 56 виступів на телебаченні та 16 виступів на радіо, 38 публікацій в пресі та 65 – в інтернет-виданнях.
		3.2.13. Проведення семінарів, тренінгів, практикумів для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань протидії гендерно зумовленому насильству, взаємодії, виявлення та надання допомоги постраждалим від конфліктів, забезпечення гендерної рівності під час ліквідації наслідків конфлікту, реалізації резолюції Ради Безпеки ООН 1325	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	2,0	2,0	-	-	-	3,3	3,3	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації разом з Національною Радою жінок України проведено тренінги «Засоби реалізації жіночих ініціатив щодо надання допомоги постраждалим від конфліктів» (26-27 квітня 2017 року) та «Моніторинг і оцінка проведення заходів державних, обласних, районних і міських програм щодо виконання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року» (20 вересня 2017 року), в яких взяли участь представники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадських організацій (32 особи). За спільної ініціативи Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні, за участю облдержадміністрації 27-28 листопада 2017 року проведено навчальний семінар-тренінг для членів Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми «Інтеграція гендерного підходу в роботу консультативно-дорадчих органів з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми» (28 осіб). Координатором проектів ОБСЄ в Україні за підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 11-12 жовтня 2017 року проведено дводенний тренінг «Жінки. Мир. Безпека. Роль соціальних працівників щодо реалізації Національного плану дій 1325» для представників структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст

														обласного значення, районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і об'єднаних територіальних громад. Мета заходу – формування знань і навичок у фахівців соціальної сфери щодо врахування гендерної складової в системі надання соціальних послуг населення в умовах військового конфлікту (25 осіб). У рамках спільного проекту Європейського Союзу та Ради Європи «Посилення імплементації європейських стандартів прав людини в Україні» працівники Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за участю облдержадміністрації 25-26 жовтня 2017 року провели дводенний тренінг для представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування «Розпізнавання та реагування на дискримінацію».
	3.2.14. Проведення навчальних семінарів, тренінгів для соціальних працівників, психологів, юристів, медичних працівників, представників громадських організацій, волонтерів з надання гендерно-чутливих соціальних послуг, виявлення та надання допомоги постраждалим від конфліктів, у тому числі з урахуванням потреб людей з інвалідністю, осіб похилого віку, надання допомоги постраждалим від сексуального насильства тощо	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У рамках співпраці облдержадміністрації та Жіночого фонду Національної Ради жінок України щодо виконання Резолюції ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» проведено: - 02.03.2017 тренінг для заступників директорів з виховної роботи навчальних закладів м. Чернігова, психологів, соціальних педагогів «Впровадження методики роботи з уразливими групами підлітків»; - 26.04.2017 керовану дискусію для педагогічних працівників загальноосвітніх закладів, центрів соціально-психологічної реабілітації для дітей з питань впровадження методики роботи з підлітками уразливої категорії, протидії насильства стосовно дітей; - 20.09.2017 тренінг «Впровадження методики роботи з підлітками уразливої категорії» для студентів психолого-педагогічного факультету Чернігівського національного педагогічного факультету імені Т.Г. Шевченка; - 20.09.2017 тренінг для представників студентського активу Чернігівського

			організації (за згодою) 2017-2020 роки								національного педагогічного факультету імені Т.Г. Шевченка з питань підвищення гендерної грамотності молоді, протидії всім формам насильства; - зустрічі з курсантами Академії державної пенітенціарної служби України «Впровадження методів, що сприяють безпеці жінок та дівчат в регіоні, захисту сімей в екстремальних ситуаціях» (02.03.2017, 26.04.2017, 20.09.2017). На курсах підвищення кваліфікації директорів, заступників директорів закладів загальної середньої освіти проведено лекційні та практичні заняття «Організація роботи з розв'язання проблеми насильства» (проведено 4 заходи, охоплено 55 осіб). Для практичних психологів закладів освіти у рамках курсів підвищення кваліфікації проведено практичні заняття: «Роль, місце, функції практичних психологів і соціальних педагогів у розв'язанні проблеми насильства відповідно до порядку надання допомоги постраждалим від насильства», «Психологічне консультування: розвиток навичок». На базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського для слухачів курсів підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів викладаються лекційні, семінарські та практичні заняття на теми: «Психологія гендеру: теорія та практика», «Формування гендерних ролей в історії». З метою встановлення причин і умов, які породжують насильство в сім'ї, вжиття заходів по обмеженню його поширення, виявлення і припинення, надання медичної допомоги особам, які зазнали насильства в сім'ї або сексуального насильства, по відношенню до яких існує реальна загроза такого насильства або виявлення потенційних жертв торгівлі людьми, популяризації здорового способу життя медичні працівники області удосконалюють набуті знання для проведення
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

														профілактичної роботи в учбових закладах області, де лікарі виступають з лекціями та бесідами перед учнями та їх батьками на теми: «Взаємозв'язок наркопроблем з проблемами насильства в сім'ї та торгівлею людьми», «Перевага тверезого способу життя», «Профілактика насильства і наркотичної залежності», «Шляхи подолання насильства в сім'ї», «Торгівля людьми, запобігання», «Актуальні проблеми підлітків. Наркозалежність», «Територія духовного суверенітету дитини», «Вплив творчості на формування особистості», «Здоровий спосіб життя – запорука професійних успіхів».
		3.2.15. Проведення навчальних семінарів, тренінгів для військовослужбовців, працівників правоохоронних органів з питань протидії сексуальному насильству в умовах конфлікту, порядку здійснення захисних та реабілітаційних заходів для жінок, постраждалих від конфліктних та кризових ситуацій	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний військовий комісаріат (за згодою) 2017-2020 роки	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	У рамках співпраці облдержадміністрації та Жіночого фонду Національної Ради жінок України щодо виконання Резолюції ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» в Академії державної пенітенціарної служби України проведено зустрічі з курсантами закладу на тему: «Впровадження методів, що сприяють безпеці жінок та дівчат в регіоні, захисту сімей в екстремальних ситуаціях» (02.03.2017, 26.04.2017, 20.09.2017). Здійснювалася підготовча робота для проведення навчальних семінарів, тренінгів для військовослужбовців з питань протидії сексуальному насильству в умовах конфлікту, порядку здійснення захисних та реабілітаційних заходів для жінок, постраждалих від конфліктних та кризових ситуацій у подальшому.
		3.2.16. Проведення для педагогічних працівників та батьків навчань з питань особливостей безпеки життєдіяльності дівчат та хлопців, зокрема щодо поведінки з вибухонебезпечними предметами,	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою формування у дітей різних вікових категорій (4-6, 10-13 і 14-18 років) навичок безпечної поведінки та вміння відстоювати особистісні кордони методистами обласного центру практичної психології і соціальної роботи, за підтримки Всеукраїнської благодійної організації Український фонд «Благополуччя дітей», протягом 2017 року проведені заходи: - семінар-тренінг «Навчіть дитину захищатися: просвітницька робота з дітьми дошкільного віку з питань попередження

		здійснення психологічної підтримки з питань подолання психологічних травм у дівчат та хлопців, які постраждали від конфліктів	в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											насилства та формування безпечної поведінки». Участь у роботі взяли практичні психологи закладів дошкільної, загальної середньої освіти м. Чернігова: - семінар-тренінг «Навчіть дитину захищатися» та «Я вмію себе захистити» у рамках засідання школи молодого спеціаліста соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти; - навчальний семінар-тренінг для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти Чернігівського району «Вчимо дитину захищатися». Метою заходів стало підвищення фахового рівня педагогічних працівників з питань формування навичок безпечної поведінки.
		3.2.17. Проведення навчань для представників засобів масової інформації щодо інструментів формування у суспільстві толерантності, культури миру та протидії гендерно-зумовленому насильству	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Здійснювалася підготовча робота для Проведення навчань для представників засобів масової інформації щодо інструментів формування у суспільстві толерантності, культури миру та протидії гендерно-зумовленому насильству у подальшому
3.3.	Створення умов для збалансованої участі жінок і чоловіків у громадсько-політичних процесах, прийнятті суспільно важливих рішень	3.3.1. Проведення урочистої зустрічі керівництва області з жіночою громадськістю з нагоди Міжнародного жіночого дня	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 2017-2020 роки	13,0	13,0	-	-	-	18,9	18,9	-	-	-	До Міжнародного жіночого дня проводилася урочиста зустріч голови облдержадміністрації з жінками, які зробили вагомий особистий внесок у соціально-економічний розвиток області, встановлення миру на Сході України.(55 жінок). Під час зустрічі зазначалося про роль жінок у розвитку, формуванні громадянського суспільства, про забезпечення прав жінок у регіоні, про їх активну позицію у економічних, соціальних та політичних процесах
		3.3.2. Залучення дівчат та жінок до налагодження діалогу та в разі потреби вирішення	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Інформації щодо відповідних потреб вирішення конфліктів на рівні територіальних громад, особливо тих, що приймають внутрішньо переміщених осіб не надходило

		конфліктів на рівні територіальних громад, особливо тих, що приймають внутрішньо переміщених осіб	міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											
		3.3.3. Підтримання жіночих ініціативних груп, проведення груп підтримки та самопомогі для постраждалих від конфліктів з урахуванням потреб дівчат та хлопців, жінок та чоловіків	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	У рамках співпраці облдержадміністрації та Жіночого фонду Національної Ради жінок України щодо виконання Резолюції ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» у 2017 році проведено тренінг для представників студентського активу Чернігівського національного педагогічного факультету імені Т.Г. Шевченка з питань підвищення гендерної грамотності молоді, протидії всім формам насильства;
		3.3.4. Сприяння роботі шкільного керівництва для жінок, шкіл підготовки кандидатів у депутати місцевих рад, проведення просвітницької роботи	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	2,0	2,0	-	-	-	7,2	7,2	-	-	-	За підтримки громадських організацій проводяться різноманітні заходи, спрямовані на підвищення ролі жінки у суспільстві, формування рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, подолання гендерних стереотипних уявлень. З 2016 року в області впроваджується проект «Побудова жіночого політичного лобі в Україні», який реалізується Всеукраїнською громадською організацією «Жіночий консорціум України» за підтримки Фонду Демократії ООН. У ході реалізації проекту проведено 5 засідань Жіночого політичного клубу, на яких обговорювалися шляхи посилення участі жінок області у представницьких органах та створення середовища, у якому б жінки мали рівні можливості для участі у процесах прийняття рішень, презентовано результати дослідження громадської думки з питань політичної участі жінок.

														Спеціалісти по роботі з молоддю обласного молодіжного центру за сприянням Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації провели у грудні 2017 року дводенний тренінг «Жіноче лідерство та управління змінами», на якому розглядалися питання: гендер і лідерство; роль жінки у сучасному суспільстві; як саме захищати права жінок на місцевому та національному рівнях в Україні.
		3.3.5. Проведення інформаційно-просвітницької кампанії, інформаційних, освітніх культурологічних заходів з питань рівності та недискримінації	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Запобігання та протидія насильству щодо дітей, формування стійких переконань щодо норм культури миру, толерантності, протидії конфліктам є одним з важливих напрямків виховної та реабілітаційної роботи в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей Служби у справах дітей облдержадміністрації. Протягом 2017 року з вихованцями закладів проведено: - виховні години «Гендер та гендерна рівність», «Шануй Жінку», «Жінки в історії України», «Рівні права та обов'язки батьків щодо виховання дітей», «Рівні права – рівні можливості», «Ні – насильству, так - щасливій родині», «Торгівля людьми. Розпізнай небезпеку вчасно»; - години спілкування «За мир в усьому світі», «Воїни АТО – герої нашого часу», «Зупини насильство – оберни щасливе майбутнє!»; - заняття з елементами тренінгу «Що таке толерантність?», «Толерантність у спілкуванні», «Я - хлопчик, Я – дівчинка», «Моя безпека», «Дитинство без насилля»; - інтегровані заняття «Мир і дружба - не дива, або знай свої права», «Берегині роду нашого», «Окрилений голуб миру»; - лекторій для батьків «Наслідки фізичного, психологічного, сексуального, економічного насилля в сім'ї»; - організовано фотовиставки та конкурси малюнків «Жінки, Мир та Безпека в Україні». Всього охоплено 342 дитини. У рамках проекту «Розвиток лідерських якостей серед жінок Рівненської та

														Чернігівської області», який реалізує громадська організація «Рівненська федерація малого та середнього бізнесу «Єдність» у партнерстві із громадською організацією «Спілка жінок Куликівщини» протягом 2017 року для жіночого активу Куликівської ОТГ тренерами з гендерної рівності Чернігівської області проведено низку тренінгів на тему: «Роль громадських організацій у становленні гендерної рівності у різних сферах суспільного життя».
		3.3.6. Проведення виховних заходів (інформаційних годин, дискусійних відеосалонів, усних журналів, акцій, квестів), спрямованих на формування у молоді стійких переконань щодо норм культури толерантності та гендерної рівності	Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Упродовж 2017 року працівниками обласного центру практичної психології і соціальної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проводилося психологічне консультування осіб з питань вирішення міжособистісних конфліктів, усвідомлювання почуттів, потреб, ресурсів і можливостей, переживання посттравматичних розладів, особистісного зростання, інтегрування в соціум. На курсах підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів проводилися індивідуальні консультації щодо впровадження профілактичних програм «Навчіть дитину захищатися» (4-9 років), «Вчимо дитину захищати» (10-14 років), «Я умію себе захистити» (14-18 років)», «Корекція кризових станів засобами ігрової терапії», «Особливості роботи практичного психолога з дітьми, які перебувають у кризових станах», «Впровадження інформаційно-освітньої протиалкогольної програми «Сімейна розмова», «Роль, місце, функції практичного психолога і соціального педагога у підвищенні ефективності навчально-виховного процесу».
3.4.	Здійснення моніторингу у сфері забезпечення гендерної рівності, попередження	3.4.1. Проведення моніторингу діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері забезпечення гендерної рівності,	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Медичними працівниками області проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення з питань пропагування гендерної рівності, рівних прав і можливостей для жінок та чоловіків у суспільстві, протидії гендерної дискримінації жінок. Протягом 2017 року з

	та протидії гендернозумовленому насильству, дискримінації	попередження та протидії гендернозумовленому насильству, дискримінації, ефективності заходів, що здійснюються на обласному та місцевих рівнях	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний військовий комісаріат (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											даних питань було проведено 1 виступ на телебаченні, 2 – на радіо, опубліковано 2 статті в пресі та 5 статей в інтернет-виданнях, проведено 69 лекцій, 464 бесіди та 4 тематичні вечори, видано 14 санбюлетенів.
		3.4.2. Проведення соціальних досліджень, опитувань, анкетувань з питань гендерної проблематики, зокрема опитування жінок, постраждалих від конфліктів, представників громадських організацій, які надаю допомогу,	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Здійснювалася робота щодо проведення досліджень, опитувань, анкетувань з питань гендерної проблематики, зокрема опитування жінок, постраждалих від конфліктів, представників громадських організацій, які надаю допомогу, волонтерів у подальшому

		волонтерів	2017-2020 роки											
Всього за розділом 3:				67,22	67,22				29,4	29,4				
Всього:				1039, 1	1039,1				660,0	660,0				

Інформація про виконання регіональних програм у 2017 році

-тис. грн-

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження (проекти, що планується затвердити у 2017 році)	Найменування відповідального виконавця програми	Найменування головного розпорядника коштів у 2017 році	Термін реалізації	Фінансове забезпечення програм у 2017 році (на кінець року)									Очікувані обсяги фінансування з обласного бюджету на 2018 рік
					Передбачений обсяг фінансування на 2017 рік	Проведені видатки	%	в тому числі:					кошти небюджетних джерел	
								державний бюджет	обласний бюджет	%	районний, міський (міст обласного підпорядкування) (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5.	Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (рішення восьмої сесії обласної ради сьомого скликання 23.02.2017)	Департамент сім'ї, молоді та спорту ОДА	Департамент сім'ї, молоді та спорту ОДА	2017-2020	1039,1	660,0	63,5	0,0	660,0	100	0,0	0,0	0,0	1295,1

Звіт про виконання у 2017 році Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року

Рішенням восьмої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання 23 лютого 2017 року затверджено Комплексну обласну програму підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (далі – Програма).

Розроблення та прийняття Комплексної програми зумовлено необхідністю впровадження на регіональному рівні комплексних заходів щодо реалізації державної політики з питань забезпечення всебічного розвитку сім'ї, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству і торгівлі людьми.

Фінансування Програми передбачалося здійснювати за рахунок коштів обласного бюджету та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством. Відповідальним виконавцем за реалізацію Програми відповідно до Паспорту Програми є Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації. Загальний обсяг фінансових ресурсів з обласного бюджету, необхідних для реалізації Програми складає 5285,29 тис. грн. Загальний обсяг фінансових ресурсів для реалізації заходів Програми на 2017 рік складає 1039,1 тис. грн.

У 2017 році на виконання Програми з обласного бюджету передбачалося залучити кошти в розмірі 711,9 тис. грн. Фактично профінансовано – 660,0 тис. грн.

Протягом 2017 року Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації разом з іншими учасниками Програми забезпечували виконання заходів Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 відповідно до додатку завдань та заходів даної Програми.

Так, Департаментом сім'ї молоді та спорту облдержадміністрації спільно з іншими структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністраціями, виконавчими комітетами міських рад міст обласного значення, громадськими організаціями, вищими навчальними закладами області протягом 2017 року проведено та профінансовано заходи, спрямовані на підтримку сімей з дітьми соціально вразливих категорій, в тому числі багатодітних сімей, протидію домашньому насильству та торгівлі людьми, зокрема:

- З метою оновлення банку даних багатодітних сімей, які потребують допомоги, проведено моніторинг визначення потреб багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше неповнолітніх дітей. Відповідно до визначених потреб 74 багатодітним родинам, в тому числі сім'ям учасників АТО, сім'ям, в яких виховуються діти з інвалідністю, придбано

предмети побуту (меблі, холодильники, пральні машини, газові плити, пирососи, мікрохвильова піч, постільна білизна) для покращення соціально-побутових умов.

- Більше половини (близько 3,5 тис.) багатодітних сімей звільнені від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, у 3,9 тис. сімей діти безкоштовно відвідують різноманітні гуртки та секції, більше 900 сімей (14 % від загальної кількості родин) отримали гуманітарну допомогу.

- Відповідно до діючого законодавства багатодітні сім'ї області забезпечуються посвідченнями батьків та дітей з багатодітної сім'ї. Протягом 2017 року право на користування пільгами отримало 853 багатодітні сім'ї. Посвідчення дітей з багатодітних сімей отримали 1684 дитини. Станом на 01.01.2018 близько 4,6 тис. багатодітних сімей скористалися пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 1,6 тис. сімей, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50% знижку абонентної плати за користування телефоном – 342 сім'ї.

- Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечувалося проведення урочистих заходів щодо вшанування жінок, які отримали почесне звання «Мати-героїня». У 2017 році 23 жінкам області присвоєно почесне звання України «Мати-героїня».

- З метою виявлення та підтримки талановитих дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей області, які зберігають традиції української культури, історичну спадщину Чернігівщини, сприяння реалізації їх творчих здібностей проведено обласний конкурс-фестиваль «Таланти багатодітної родини». У травні 2017 року в місті Чернігові в Палаці дітей та юнацтва проведено фінал обласного конкурсу-фестивалю «Таланти багатодітної родини», в якому взяли участь 109 обдарованих дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, які стали переможцями міських та районних конкурсів; 28 переможців конкурсу отримали путівки до дитячого оздоровчого закладу на узбережжі Чорного моря (с. Сергіївка Одеська область).

- У Чернігівському обласному українському академічному музично-драматичному театрі імені Т.Г. Шевченка відбулося новорічне свято «Головної ялинки області» для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки. У заході взяли участь 750 дітей області, серед яких діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, діти з багатодітних, прийомних та малозабезпечених сімей, з сімей воїнів, загиблих в зоні АТО, учасників бойових дій, діти з інвалідністю. Під час свята для дітей проведено різноманітні розважальні конкурси, майстер-класи та перегляд новорічної вистави. Всі діти отримали сувенірні солодкі набори.

- З метою пропагування сімейних цінностей серед молоді у рамках проведення Молодіжного наметового містечка «ТАМ – Територія активної молоді» на території комплексу «Голубі озера» Ріпкинського району, учасниками якого

стали більше 350 молодих осіб з усієї області, спеціалістами Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено розважально-пізнавальний захід «Родина фест» для молодих подружніх пар.

- Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації долучився до проведення соціальної акції «Єдина родина Чернігівщини» в селищі Десна Козелецького району та місті Мена, спрямованої на підтримку родин військовослужбовців, які загинули в зоні проведення АТО.

- З 25 листопада по 10 грудня 2017 року проведено Всеукраїнську акцію «16 днів проти насильства», яка покликана привернути увагу громадськості до проблеми подолання насильства в сім'ї та сприяти формуванню у свідомості всіх верств населення нетерпимого ставлення до насильства. У рамках акції проведено цілу низку різноманітних заходів за участю всіх суб'єктів державної влади, до компетенції яких належить здійснення заходів з попередження домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів області, громадських організацій. Зокрема: прес-брифінг, засідання «за круглим столом», дискусійну платформу «Світ без насильства: погляд молоді», конференції з обговоренням проблеми домашнього насильства, питань запобігання насильству стосовно жінок, навчальні семінари, тренінги, відеолекторії, правові брейн-ринги, конкурси малюнків, тематичні виставки літератури та методичних матеріалів з питань запобігання насильству в сім'ї. У акції взяли участь більше 20 тис. осіб.

- Забезпечено розроблення, виготовлення та розповсюдження друкованої інформаційної продукції, а саме: флаєрів кількості 2000 шт. та плакати в кількості 2000 шт. з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства (економічного, фізичного, психічного, сексуального), телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії, дзвінки на яку є безкоштовними та анонімними.

- Протягом січня-лютого проведено інформаційно-просвітницьку кампанію, у ході якої розміщено зовнішню соціальну рекламу (10 сіті-лайтів, 5 бігбордів), спрямовану на протидію насильству.

- Протягом лютого-березня проведено регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права», в якій взяли участь близько 7 тис. осіб.

- Проведено тренінги з питань попередження домашнього насильства для осіб з інвалідністю, молодих подружніх пар, соціальних працівників, представників закладів освіти та безробітних осіб (охоплено 80 осіб).

- До Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми та Європейського дня боротьби з торгівлею людьми в області проводилися інформаційні кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності громадян щодо способів уникнення потрапляння в ситуацію торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги. Зокрема, забезпечено виготовлення та розміщення в м. Чернігів соціальної реклами, розробленої Мінсоцполітики України (15 білбордів); забезпечено

трансляцію з 24 липня по 6 серпня 2017 року на обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та «Сівер Центр» відеороликів «Зупинимо дитяче жебракування разом!» та «Зупинимо торгівлю людьми разом!»; в облдержадміністрації 18 жовтня 2017 року проведено прес-брифінг «Сучасні виклики та шляхи протидії торгівлі людьми» за участю заступника голови облдержадміністрації, представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції в області, громадської організації «ЛаСтрада – Україна», Чернігівського громадського комітету захисту прав людини, матерів осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та представників ЗМІ.

- З метою підвищення рівня обізнаності населення щодо проблеми торгівлі людьми, способів уникнення потрапляння в ситуацію торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги для безробітних осіб, дітей та молоді, осіб з інвалідністю Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено низку тренінгів, тематичних зустрічей **на тему: «Протидія торгівлі людьми. Сучасний прояв рабства», «Подорожуй безпечно. Працюй легально».** Охоплено **87 осіб.**

- У районах, об'єднаних територіальних громадах та містах області проведено 94 інформаційні заходи, спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення з проблематики торгівлі людьми (круглі столи, лекції, відеолекторії, бесіди, виховні години, батьківські лекторії тощо), в яких взяли участь 10 452 особи.

- Відповідно до Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, затвердженої спільним наказом Мінсоцполітики та МВС від 11.01.2016 № 4/5 Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації ведеться облік осіб, які постраждали від торгівлі людьми. Щоквартально узагальнювалася інформація, яка надходить від районних структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту, відповідальних за проведення заходів з протидії торгівлі людьми, відділ по боротьбі зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, ОЦСССДМ щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

Проводилася робота щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми. Протягом 2017 року в області встановлено 11 статусів особам, постраждалим від торгівлі людьми.